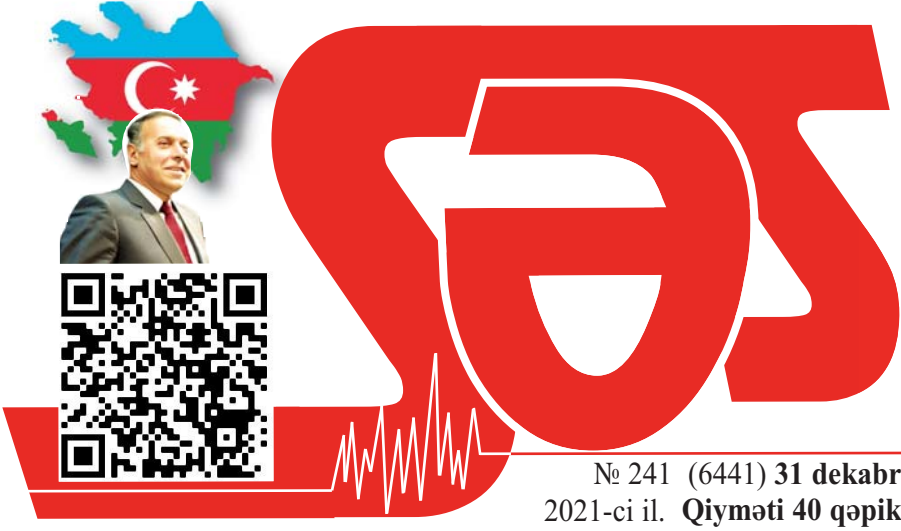

Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün Yeni il şənliyi keçirilib

5

Bu gün

№ 241 (6441) 31 dekabr
2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

Dünya Azərbaycanlıları
Həmrəylik Gününü qeyd edir

7

Azərbaycan
- Kuba
əlaqələri
genişlənir

6

Möhkəm həmrəylik və Böyük zəfərlərlə

2022-ci ilə doğru!

3

Bu futbolçu
"Yuventus"a
Ronaldodan
baha başa gəldi...

"Yuventus"un yarımmüdafiəçisi Aaron Remzi 2021-ci ildə komandanın ən çox maaş alan oyunçularından biri olub. "Tuttosport" saytının yazdığına görə, uelsli futbolçu 2021-ci ildə Turin klubunda 840 dəqiqə meydana olub. Hər oyunun dəqiqəsinə görə o, 8 min 928 avro qazanıb. Maraqlıdır ki, komandanın sabiq hücumçuu Kristiano Ronaldo meydana 1 dəqiqəyə 7 min 821 avro qazanıb. Ümumilikdə portuqaliyalı... **16**

Qarabağ ermənilərinin taleyi Moskvanın və Bakının əlindədir

Rusiyalı politoloq: "Ermənistan faktiki olaraq Qarabağ oyunundan çıxdı" **14**

Ana və atanın işləməsi uşağın gələcəyinə necə təsir edir

Valideynlərin hər ikisinin işləməsi onları maddi cəhətdən rahat etsə də, bəzi problemlər də gətirir. Stressli və... **11**

"Media haqqında" qanun layihəsi qəbul edildi

"Media haqqında" qanun layihəsi üçüncü oxunuşda Milli Məclisdə müzakirəyə çıxarılıb. SiA-nın məlumatına görə, üçüncü oxunuşda qanuna bir sıra dəyişikliklər edilib. Belə ki, sənədin 13.3-cü maddəsinə informasiya agentliklərinin təklifinə əsasən, media subyektləri üçün informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə zamanı... **6**

Pavel Danilin: "Ermənistan Azərbaycanla sülhə tam hazır deyil" **15**

"Paradoksaldır ki, Ermənistan cəmiyyəti müharibəyə tam hazır deyil, orada heç kim öz övladlarını qırğına..."

Dünya ölkələri Yeni ili necə qarşılayır? **13**

Yaşadığımız 2021-ci il yirmi birinci yüzilliyin təqvimində tarixə qovuşdu. Dünyanın müxtəlif xalqları üçün ənənəvi bayrama...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Nizami Gəncəvi" adına mədəniyyət və istirahət parkında əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar. AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakının Xətai rayonunda 11,2 hektar ərazisi olan parkda paytaxt sakinlərinin və şəhərimizin qonaqlarının səmərəli istirahəti üçün hər cür şərait yaradılıb.

Mövcud park və xiyabanların yenidən qurulması və yenilərinin salınması Bakının müasir görünüşünə və ekoloji vəziyyətinə müsbət təsir edən əsas amillərdəndir. "Nizami İli"nin sonunda dahi müfəkkirin adını daşıyan parkın yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilməsi həm də rəmzi olaraq xüsusi mənə kəsb edir.

Bir vaxtlar "Luna Park" adı ilə məşhur olan ərazi uzun illər baxımsız qalmışdı. Ətraf ərazilərdə yaşayan sakinlərin sevimli istirahət məkanı olan parkda əsaslı yenidənqurmaya zərurət yaranmışdı. Bu məsələ Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 19 aprel tarixli Sərəncamı ilə həllini tapdı.

Qeyd edək ki, 1922-ci ildə salınmış parkın şəhərin estetik görünüşünə uyğunlaşdırılması məqsədilə onun ərazisində yerləşən bir və iki mərtəbəli inzibati binalarda əsaslı təmir və yenidənqurma işləri həyata keçirilib, süni göl yaradılıb, amfiteatr və 1938-ci ildən mövcud olan yay kinoteatri yenidən qurulub, iki fəvvarə kompleksi və müasir tipli işıqlandırma sistemi yaradılıb. Parkda müasir söhbətgahlar, müxtəlif ölçülü oturmaqcaqlar,

Park və xiyabanların

yenidən qurulması Bakının müasir görünüşünə və ekoloji vəziyyətinə müsbət təsir edir

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Nizami Gəncəvi parkında yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar

idman qurğuları quraşdırılıb, uşaq əyləncə kompleksi yaradılıb. Yay kinoteatrının qarşısında çay daşlarından qədim tipli yeni qala divarı

tikilib. Parkın ərazisində yaşıllaşdırma işləri görülüb, minlərlə ağac-kol və dekorativ bəzək bitkiləri əkilib.

Möhkəm həmrəylik və Böyük zəfərlərlə 2022-ci ilə doğru

Bu gün 2021-ci ilin son ayının son gününü yaşayırıq. Bu, bir real faktır ki, hər il başa çatarkən növbəti ilə hansı uğurlarla qədəm qoyuruq sualını qarşıya qoyuruq və bu sualı cavablandırmaq üçün ölkəmizin ictimai-siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni, demokratik islahatlar və xarici siyasət sahəsində qazandığı uğurları bir daha təhlil etmək zərurəti duyulur. Azərbaycanın tarixinə uğurlu il kimi daxil olan 2019-cu il uğurlu il kimi də estafeti 2020-ci ilə çox böyük nailiyyət və yeniliklərlə təhvil verdi.

2020-Cİ İL - ALI BAŞ KOMANDANIN XALQA BƏXŞ ETDİYİ QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Hər il Azərbaycan hər sahədə uğurlara nail olsa da, ürəyimizdə qubar edən bir problemimiz - düşmən işğalında olan Qarabağımızın niskilli var idi. 30 ilə yaxın idi ki, dilimizdən düşməyən gün o gün olsun ki... arzusu ilə yaşayırdıq. İllər idi ki, dilimizdən düşməyən istək, alqış, xəyal... İllər idi ki, həsrətində olduğumuz, ürəyimizdə qubara çevrilən, xiffətini çəkdiyimiz ata-baba torpaqlarına böyük qayıdışın arzusu, xəyalı ilə yaşamışıq... Nəhayət, sentyabrın 27-də Ermənistanın növbəti hərbi tərribatı, bütün cəbhəboyu ağır artilleriyadan istifadə etməklə hücumu keçməsi və birbaşa mülki əhalini hədəfə alması nəticəsində Azərbaycan Ordusu Vətən uğrunda ölüm-dirim saşına qalxdı.

30 illik həsrətə düz 44 gün ərzində Qara-

bağ münaqişəsinə Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev cənablarının diplomatik siyasəti və rəhbərliyi ilə "İRƏLİ!" göstərişi ilə güclü Ordumuzun, Müzəffər əsgər və zabitlərimizin rəşadəti ilə Qarabağ Azərbaycanı nidasını qoydu. Dövlət başçımız İlham Əliyev cənabları çıxışlarında da döndəne vurğulayır ki, bu Qələbə Azərbaycan Ordusunun gücünü göstərdi: "Bu Qələbə bizim xalqımıza yaraşır, igid oğullarımıza yaraşır, dövlətimizə yaraşır və bu Qələbə gücümüzü göstərdi. Onu göstərdi ki, heç vaxt Azərbaycan bu vəziyyətlə barışmayacaq. Mən 17 il ərzində ölkə Prezidenti və Ali Baş Komandan kimi dəfələrlə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı öz sözlərimi demişdim. Demişdim, biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, tarixi Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövləti yaradılsın. Demişdim ki, heç vaxt Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar mövzusu olmayıb və olmayacaq. Demişdim ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Demişdim ki, sülh yolu ilə mümkün olmasa, hərbi yolla

bunu bərpa edəcəyik. Mənim çıxışlarım hər yerdə var, dərc edilib. Bu sözləri demişəm və buna əməl etmişəm. Ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmişik, işğalçıları işğal edilmiş torpaqlardan qovmuşuq, ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməmişik, heç bir status haqqında söhbət gedə bilməz".

Göründüyü kimi, 2020-ci il nə qədər çətin keçsə də, sonda Müzəffər ordumuz Qarabağ cəbhəsində tarix yazaraq, işğal altında olan torpaqlarımız işğaldan azad edilir və edilməkdədir. Güclü Ordumuzun, Rəşadətli əsgər və zabitlərimizin qələbəsidir. Bu haqqın qələbəsidir. Bu, Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Vətən Müharibəsi tariximizin ən parlaq səhifəsinə, Azərbaycan xalqının iftixar və qürur mənbəyinə çevrilən TARİXİ QƏLƏBƏSİDİR!

2021-Cİ İL İQTİSADI İNKİŞAFIN DAHA BİR UĞURLU DÖVRÜ OLDU

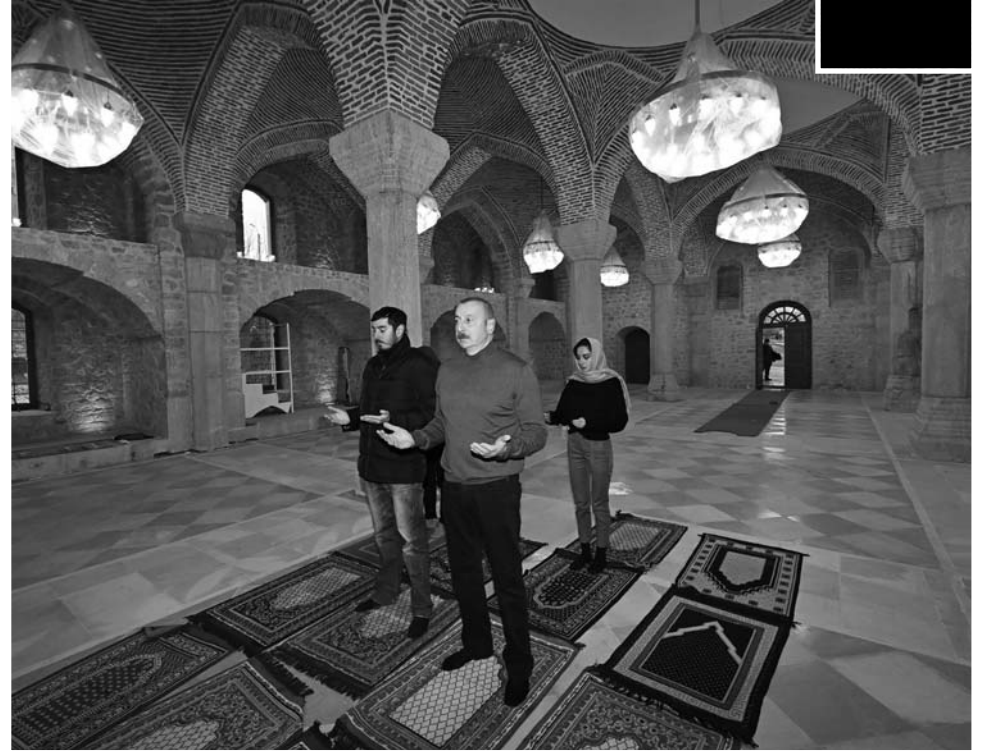
Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi

islahatlar, aparılan çox-tərəfli və balanslaşdırılmış xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan regionda ən güclü və suveren, yüksək beynəlxalq nüfuza malik olan dövlətə çevrilib. Həyata keçirilən pragmatik xarici siyasət strategiyası ölkəmizə beynəlxalq münasibətlər sisteminə müstəqil xarici siyasət həyata keçirən mill dövlət kimi etibarlı strateji tərəfdaş imici qazandırdı.

Regional təşəbbüslər Azərbaycanın möhkəmlənməsinə, bölgədəki əməkdaşlığın dərinləşməsinə xidmət etdi. Milli mənafehlə bağlı problemlərin həllinə həssas və fəal yanaşma uzaq və yaxın xaricin də diqqətindən yayınmadı. Azərbaycan Prezidentinin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət nəticəsində ölkəmiz BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçildi, dünyada beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanı işğalçı dövlət kimi tanıdı. Azərbaycan Prezidentinin bu məsələdəki birmənalı mövqeyi təsdiqlədi ki, Qarabağın Azərbaycandan ayrılma mexanizmi yoxdur.

Ardı Səh. 4

Möhkəm həmrəylik və Böyük zəfərlərlə 2022-ci ilə doğru

Əvvəli Səh. 3

2020-Cİ İL - ALI BAŞ KOMANDANIN XALQA BƏXŞ ETDİYİ QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Hər il Azərbaycan hər sahədə uğurlara nail olsa da, ürəyimizdə qubar edən bir problemimiz - düşmən işğalında olan Qarabağımızın niskili var idi. 30 ilə yaxın idi ki, dilimizdən düşməyən gün o gün olsun ki... arzusu ilə yaşayırdıq. İllər idi ki, dilimizdən düşməyən istək, alqış, xəyal... İllər idi ki, həsrətimizə əldə edə bilmədiyimiz qubara çevrilən, xiffətini çəkdiyimiz ata-baba torpaqlarına böyük qayıdışın arzusu, xəyalı ilə yaşamışıq... Nəhayət, sentyabrın 27-də Ermənistanın növbəti hərbi təxribatı, bütün cəbhəboyu ağır artilleriyadan istifadə etməklə hücumu keçməsi və birbaşa mülki əhalini hədəfə alması nəticəsində Azərbay-

can Ordusu Vətən uğrunda ölüm-dirim savaşına qalxdı. 30 illik həsrətə düz 44 gün ərzində Qarabağ münaqişəsinə Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev cənablarının diplomatik siyasəti və rəhbərliyi ilə "İRƏLİ!" göstərişi ilə güclü Ordumuzun, Müzəffər əsgər və zabitlərimizin rəşadəti ilə Qarabağ Azərbaycandır! nidasını qoydu. Dövlət başçımız İlham Əliyev cənabları çıxışlarında da dənə-dənə vurğulayıb ki, bu Qələbə Azərbaycan Ordusunun gücünü göstərdi: "Bu Qələbə bizim xalqımıza yaraşır, igid oğullarımıza yaraşır, dövlətimizə yaraşır və bu Qələbə gücümüzü göstərdi. Onu göstərdi ki, heç vaxt Azərbaycan bu vəziyyətlə barışmayacaq. Mən 17 il ərzində ölkə Prezidenti və Ali Baş Komandan kimi dəfələrlə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı öz sözlərimi demişdim. Demişdim, biz heç vaxt imkan verə bil-

mərik ki, tarixi Azərbaycan torpağında ikinci erməni dövləti yaradılsın. Demişdim ki, heç vaxt Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqlar mövzusu olmayıb və olmayacaq. Demişdim ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Demişdim ki, sülh yolu ilə mümkün olmasa, hərbi yolla bunu bərpa edəcəyik. Mənim çıxışlarım hər yerdə var, dərc edilib. Bu sözləri demişəm və buna əməl etmişəm. Ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmişik, işğalçıları işğal edilmiş torpaqlardan qovmuşuq, ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməmişik, heç bir status haqqında söhbət gedə bilməz".

Göründüyü kimi, 2020-ci il nə qədər çətin keçsə də, sonda Müzəffər ordumuz Qarabağ cəbhəsində tarix yazaraq, işğal altında olan torpaqlarımız işğaldan azad edilir və edilməkdədir. Güclü Ordumuzun, Rəşadətli əsgər və zabitlərimizin qələbəsidir. Bu haqqın qələbəsidir. Bu, Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Vətən Müharibəsi tariximizin ən parlaq səhifəsinə, Azərbaycan xalqının iftixar və qürur mənbəyinə çevrilən TARİXİ QƏLƏBƏSİDİR!

2021-Cİ İL İQTİSADI İNKİŞAFIN DAHA BİR UĞURLU DÖVRÜ OLDU

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar, aparılan çoxtərəfli və balanslaşdırılmış xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan regionda ən güclü və suveren, yüksək beynəlxalq nüfuza malik olan dövlətə çevrilib. Həyata keçirilən pragmatik xarici siyasət strategiyası ölkəmizə beynəlxalq münasibətlər sistemində müstəqil xarici siyasət həyata keçirən milli dövlət kimi etibarlı strateji tərəfdaş imici qazandırıb.

Regional təşəbbüslər Azərbaycanın möhkəmlənməsinə, bölgədəki əməkdaşlığın dərinləşməsinə xidmət etdi. Milli mənafehlə bağlı problemlərin həllinə həssas və fəal yanaşma uzaq və yaxın xaricin də diqqətindən yayınmadı. Azərbaycan Prezidentinin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət nəticəsində ölkəmiz BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçildi, dünyada beynəlxalq təşkilatlar Ermənistanı işğalçı dövlət kimi tanıdı. Azərbaycan Prezidentinin bu məsələdəki birmənalı mövqeyi təsdiqlədi ki, Qarabağın Azərbaycandan ayrılma mexanizmi yoxdur.

Heydər Əliyev Fondu hər il Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il ərəfəsində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqları bayram əhval-ruhiyyəsi ilə sevindirir. Bu il də istisna olmadı.

Heydər Əliyev Fondundan SİA-ya verilən məlumata görə, əvvəlki illərdə Fondun prezidenti Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Buta sarayında uşaq evləri və internat məktəblərinin sakinləri, eləcə də sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün şənlik təşkil edilirdi. Amma son 2 ildir COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar çox sayda insanın bir yere toplaşması karantin rejiminin qaydalarına uyğun olmadığından, Fond bu kateqoriyadan olan uşaqları fərqli şəkildə təbrik edir.

Heydər Əliyev Fondunun əməkdaşları bayram ərəfəsində paytaxt Bakı və regionlarda uşaq evləri və internat məktəbləri, həmçinin sosial xidmət müəssisələrində olaraq Fondun prezidenti Mehriban Əliyevanın təbrikini, müxtəlif oyuncaqlar və şirniyyatlardan hazırlanan bayram sovqatlarını çatdırıb.

Bayram süfrəsi ətrafında Şaxta baba və uşaqların sevdikləri nağıl personajlarının iştirakı ilə şənlik təşkil edilib.

Mehriban Əliyevanın

təşəbbüsü ilə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün Yeni il şənliyi keçirilib

Azərbaycan - Kuba əlaqələri genişlənir

**YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi
Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov
Kubanin ölkəmizdəki səfiri ilə görüşüb**

Dekabrın 30-da Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Kuba Respublikasının Azərbaycanıdakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Alfredo Nieves Portuondo ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan - Kuba münasibətləri, eləcə də hər iki ölkənin hakim partiyaları arasında əlaqələrin inkişaf perspektivləri müzakirə olundu.

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov növbəti ildə Azərbaycan ilə Kuba arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 ilinin tamam olacağını bildirərək, son dövrdə iki ölkənin, xüsusən də Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində əlaqələrinin müsbət dinamikasının olduğunu vurğulayıb.

Qeyd olunub ki, Kuba COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə və vaksinlərin dünya üzrə qeyri-bərabər bölünməsi problemi də daxil olmaqla Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi BMT müstəvisində irəli sürdüyü bütün təşəbbüsləri dəstəkləyib. Həmçinin, ötən il pandemiyanın ən kəskin dövründə Kubadan ümumilikdə 230 nəfər tibb mütəxəssisinin Azərbaycana gələrək öz təcrübələrini yerli həkimlərlə bölüşməsi, COVID-19 xəstələrinin müalicəsində iştirak etməsi yüksək qiymətləndirilib.

Öz növbəsində səfir Alfredo Nieves Portuondo Azərbaycanda gedən inkişaf proseslərini çox ya-

xından izlədiklərini bildirərək, ölkəmizin Kubaya qarşı iqtisadi, ticarət və maliyyə blokadasının aradan qaldırılması ilə bağlı BMT qətnamələrinin lehinə səs verdiyini məmnunluqla vurğulayıb. Səfir, həmçinin, Kubanın Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində bərpa-quruculuq prosesində əməkdaşlığa hazır olduğunu da diqqətə çatdırıb.

Görüşdə Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Kuba Kommunist Partiyası arasında əlaqələrin yaradılmasının hər iki ölkənin və xalqının mənafələrinə xidmət edəcəyi qeyd olunub. Bu məqsədlə növbəti ildə iki partiya arasında onlayn görüşlərin keçirilməsi, eləcə də qarşılıqlı səfərlərin təşkili barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Media haqqında" qanun layihəsi qəbul edildi

"Media haqqında" qanun layihəsi üçüncü oxunuşda Milli Məclisdə müzakirəyə çıxarılib. SİA-nın məlumatına görə, üçüncü oxunuşda qanuna bir sıra dəyişikliklər edilib. Belə ki, sənədin 13.3-cü maddəsinə informasiya agentliklərinin təklifinə əsasən, media subyektləri üçün informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə zamanı istinad göstərmək öhdəliyini daha aydın müəyyən etmək üçün "istinadla bağlı tələb istisna olmaqla" sözlərinin əlavə edilməsi təklif olunub.

İkinci düzəliş 14.1.11-ci maddə ilə bağlıdır. Maddədə "faktlar və hadisələr qərəzsiz və obyektiv şərhlənməlidir, birtərəfliyyə yol verilməməlidir" cümləsində media nümayəndələrinin təklifi ilə "şərhlənməlidir" sözləri "təqdim olunmalı" sözləri ilə əvəzlənib.

Layihədə internet televiziya yayımının məcburi lisenziyalaşdırılması müddəası nəzərdə tutulmasa da, ictimai müzakirələrdə ən çox narahatlıq bu məsələ ilə bağlı ifadə edilib. Bu yanaşmanın aydın başa düşülmədiyini iddia edildiyindən, layihəyə yeni 30.8-ci maddə əlavə olunub və daha dəqiq göstərilib ki, "Birbaşa internet üzərindən audiovizual proqramlar yayımlayan şəxslər yalnız öz müraciətləri əsasında platforma yayımcısı lisenziyası ala bilərlər". Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

MƏTLƏB
Metlebsalahov@mail.ru

**Sən
"haralı" deyilsən,
SƏN
AZƏRBAYCANLISAN!**

Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günüdür. Min illər boyu ən çox ehtiyacımız olan, bir-birimizə sarılıb xalq olaraq bir yumruq kimi birləşməyimiz üçün, dostlarımıza və düşmənlərimizə AZƏRBAYCANLI olaraq güclü görünməyimiz üçün HƏMRƏY olmağımız əsas şərt olub. Ola bilməyəcəkmi bu minilliklər boyu həmrəy, kilidlənə bilmişikmi bir-birimizə?, -təəssüf, min təəssüf ki, yox. Küçə-küçə, nəsil-nəsəl, bölgə-bölgə bölünməyimizin ağır nəticələrini xalq olaraq bütün əsrlərdə yaşamaqlı olmuşuq. Milli birliyimizin düşməni olan bu yerliçilik azarını birdəfəlik tarixin qəbiristanlığına yollamaq üçün indi həmrəy olmaq bütün zamanlardan daha çox lazımdır bizə. Qarabağı geri qaytaran xalq olaraq indi həm dostumuz çoxdur, həm də açıq-aşkar bizə qənim kəsilən düşmənimizin dostları. Hər ikisinin diqqəti bizdədir. Daha bəsdir iki azərbaycanlı qərib ölkədə qarşılaşanda bir-birinə ilk sualı "haralısən?" olsun. Buna son qoyaq əzizlərim, belə etməyə. İkimizin də AZƏRBAYCANLI olmağımız bəs ələmirmi bizə? Məhəllə-nəsəl sorğusuna nə ehtiyac, ay əzizlərim?

Hər zaman bitib tükenməyən, min illərdir bizimlə nəsil-nəsəl yol gələn milli qüsurlarımız barədə yazırıq. Yaxşı ya pis, açıq-aşkar ya üstü örtülü, hər halda yazırıq. Amma məsələ yazmaqla bitmir axı. Baxın, hələ neçə yüz il əvvəl ortaya çıxmış bu qüsurlarımız bugünkü günümüzdə, iyirmi birinci əsrə qədər bizimlə "yol yoldaşı" olubsa, demək bu qüsurları deməklə, yazmaqla ortadan qaldırmaq olmayacaq. Çünki üzü Füzulidən, Nizamidən, Mirzə Fətəli Axundovdan, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevdən, Mirzə Cəlildən, Mirzə Ələkbər Sabirdən keçə-keçə bu günə çatan qüsurlarımız hələ də beyin hüceyrələrimizdə at oynadırsa, etiraf etməliyik ki, xalq olaraq, toplum olaraq bu qüsurları məhv etmək üçün əməli iş görməmişik. Bizlərdə işi əməli görmək əvəzinə formal "yola vermək", başdansaovdu iş görmək, "MƏNDƏN KEÇSİN QARDAŞIMA DƏYSİN" prinsipi ilə baş girmək həmişə öndə olub. Özü də hər sahədə. Ən təhlükəli isə təhsil, vətənpərvərlik və diaspora məsələsində. Bütün əsrlərdə, hətta sovetin kəsəkəs vaxtlarında erməninin öz evində bir milçək öldürüb körpə uşağına "bir türkü öldürdüm" nümunəsi göstərdiyi zamanlarda, biz xorul-xorul qış yuxusuna getmişdik, kənd-kənd, döngə-döngə bölünmüşük. Yalanmıdır,-qətiyyətlə...

Nədir o milli beləməz?-YERLİÇİLİK!!! Kəndlərə, evlərə, nəsil-nəcəbətərə bölünmək XƏSTƏLİYİ! Əsrlər boyu, on illər boyu bu ölkənin ziyalı təbəqəsi bu məsələni düşüncə və şüurumuzdan yox etmək üçün iş görmədilər, yaxud görə bilmədilər. Milli xəstəlik həddinə çatan, bütün faciələrimizə və milli genofondumuzun məhv olmasına, xalq olaraq tək yumruq olmağımıza qırmızı işıq olan YERLİÇİLİK faktorunu tarixin arxivinə yollaya bilmədik. Bir xalqın sabahı və düşüncəsi üçün bayraqdar olan ziyalı nəsilləri milli düşüncəyə üzün sağalmaz xərcəng olan bu xəstəliyə çarə tapa bilmədilər.

Bunun əksinə olaraq, hətta gecənin bir əlində də öz uşaqlarına bizi amansız düşmən kimi əzbərlədən erməni isə daima bizim yuxuya getməyimizdən, milli laqeydliyimizdən, bir-birimizi bölgələrə, kəndlərə bölməyimizdən, bir-birimizi didib-parçalamağımızdan var gücü ilə yararlanıb. Nəticədə qazanan kim olub,-şübhəsiz düşmən. Onlar ən çətin günlərdə bir-birlərinə sarılaraq xalq olmaqdan millət olmağa üz tutublar, biz isə bir-birimizin ayağından aşağı dartıb hamılıqla quyunun dibinə düşmüşük. Yalanmı deyirəm,-qətiyyətlə! Tarixi, mədəniyyəti olmaq hələ millət olmaq demək deyil. Millət o toplumlara deyirlər ki, bir amal üçün dəmir kimi kilidlənir, milli dəyərləri içindəki milli ruhu ilə qoruyur, bütün milli və mənəvi dəyərlərini təkçə qanında deyil, ən əvvəl beynində və düşüncəsində daşıyır. Biz millət olmağa çox layiq, amma "haralısən" kəlməsini qadqan etməklə!

1988-ci ildə ermənilərin bizim üzərimizə ayaq açmasının sadə sirlərindən birini deyim. 1960-cı ildə Fransanın o zamankı Baş naziri Gi Molle Moskvaya gələrək, Nikita Xruşşovdan 10-15 erməni uşağını Parisə aparıb oxutdurmaq, "adam etmək" üçün razılıq alanda və daha sonralar həmin erməni uşaqlar da avropadakı ən yaxşı universitetlərdə təhsil alıb erməni lobbisinin başına keçəndə, ən iri banklarda və media qurumlarında yer alanda, Avropada Azərbaycan əleyhinə "quyu qazanda", onların azərbaycanlı yaşıdları pambıq çöllərində, mal-heyvan nobatında çürüyüb gedirdilər...

Bəs o zaman bizim öz içimizdə harda idi milli təəssübkeşlik, harda idi xalqın gələcəyini, milli genofondunu düşünmək istəyi, harda idi xalqın düşüncəsi siyasi elitası?-yox idi. O zamanların sovet siyasi rejiminin ideologiyasına bürünmüş bisavad, milli düşüncədən milyon kilometrə uzaq olan memur ordusu ancaq daha yaxşı nökrəkçilik etmək və daha çox vəzifə, pul qamarlamaq yarışına girmişdilər. Elə indiki bir çox rüşvətxor və boğazkəsən memurlar kimi.

Xalqın gələcəyini düşüncənin milli ziyalıları var idi ki, onları da zaman-zaman min tərxiatla, "gözəgörünməz" yollarla aradan qaldırırdılar, ictimai həyatdan və elm meydanından "təmizləyirdilər". Bu xalqın düşüncənin beyinləri və görən gözləri düşmənin gözüne batan ilk ox olub həmişə. Həm Çar Rusiyasında, həm də sovet dövründə. Və ən dəhşətli odur ki, 30 ildən çoxdur müstəqil olduğumuz bu zamanda da yenə yerliçilik, regionçuluq xəstəliyinin təsiri altındayıq. Yenə hər kəs "haralısən, hansı zonadansən?" deyimini ilə yaxınlaşır bir-birinə. Ziyalı da, siyasətçisi də, alimi də, çobanı da. Yalanmı deyirəm,-qətiyyətlə! Artıq bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü qeyd edirik. Gəlin hamılıqla "haralısən, hansı bölgədəsən?" kəlməsini unudaq, gəlin "hamımız azərbaycanlıyıq" deyək. Çünki biz AZƏRBAYCANLIYIY, vəssalam...

Hər bir xalqın öz milli birlik fəlsəfəsi var. Azərbaycanlıların da tarixində birlik və bərabərliyi ifadə edən möhtəşəm təqvimlər mövcuddur. 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü təqvimində xüsusi yer tutur. "Həmrəylik" mənası yekdilliklə hərəkət və ya qərar üçün qarşılıqlı məsuliyyət konsensusu, öhdəlik əks etdirir. Artıq neçə illərdir ki, azərbaycanlılar öz həmrəylik günlərini qeyd edirlər.

Bu bayram ayrı-ayrı ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq işində mühüm rol oynayır. 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü bayramı dünyanın 70-dən çox ölkəsində azərbaycanlılar tərəfindən qeyd olunur. Həmrəylik günü Azərbaycan diasporu üçün ən mühüm bayrama çevrilib. Həmrəylik gününü həтта milliyətçə azərbaycanlı olmayıb, lakin Azərbaycanda doğulub böyümüş, Azərbaycan əsilli diaspor nümayəndələri də qeyd edirlər. Azərbaycanlılar minilliklər boyu özlərinin doğma torpağı olan tarixi Azərbaycan ərazisində yaşayaraq, dünya sivilizasiyasına böyük töhfələr vermişlər. Müharibələr, inqilablar, hərbi münaqişələr, dünyada gedən müxtəlif ictimai-siyasi proseslər nəticəsində Azərbaycan parçalanmış, azərbaycanlıların bir qismi öz yurd-yuvalarından didərgin salınmış, deportasiyalara məruz qalmış, bir-birindən ayrı düşmüşdür. İş tapmaq, təhsil almaq məqsədilə doğma yurdu tərk edərək, başqa ölkələrdə qərar tutub yaşayan azərbaycanlılar da vardır. Beləliklə də, azərbaycanlılar tarixi Azərbaycan torpaqlarından bütün dünyaya yayılmışlar. Hazırda onlar dünyanın bir çox ölkələrində yaşayırlar. Rusiyada, Ukraynada, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin digər ölkələrində, Baltıqyanı ölkələrdə, Avropada, Amerikada, Şərqi ölkələrində iri Azərbaycan icmaları yaranmışdır.

Azərbaycan diasporu bu gün bir məslək və əqidə ətrafında yetərincə birləşərək, ölkəmizin mənafeyi istiqamətində ardıcıl iş aparır. Qloballaşan dünyada müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları bir araya gətirmək, bir məslək və ideya ətrafında birləşdirmək, əlbəttə ki, azərbaycançılıq məfkurəsindən yaranan amaldır. Təbii ki, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində müstəqillik əldə etmiş Azərbaycanda ideya əsas prioritetlərdən biri elan edilərək, bu istiqamətdə ardıcıl işlər görülməyə başlandı. 1993-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı, digər sahələrdə olduğu kimi, diaspor quruculuğu işində də əsaslı dönüş yaratdı. Dünya azərbaycanlılarının vətənlə əlaqələrini inkişaf etdirmək, soydaşlarımızın milli özünəməxsusluğunu qoruyub-saxlamaq, diasporun potensialından milli maraqlarımızın daha etibarlı şəkildə qorunması istiqamətində faydalanmaq, diasporlararası əlaqələri genişləndirmək kimi məqsədləri reallaşdırmaq üçün mühüm addımlar atıldı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev cəmiyyətin bütövləşməsi və azərbaycançılıq ideologiyasının milli həmrəyliyin aparıcı amilinə çevrilməsi istiqamətində mühüm işlərə imza atdı. Ulu Öndər azərbaycançılıq ideologiyasının real müstəqilliyə nail olmaq, vahid və bölünməz Azərbaycanı qoruyub-saxlamaq və möhkəmləndirmək üçün vasitə olduğunu vurğulayırdı.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, onlar arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması kimi məsələlərin, zərurətini nəzərə alaraq, Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında 2001-ci ilin may ayının 23-də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məlum Sərəncamı bu ideologiyanın gerçəkləşməsinə istiqamətləndi. Qurultay milli ideologiyamız olan azərbaycançılıq ideyası ətrafında soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyinə nümayiş etdirdi. Qurultayda Ulu Öndər Heydər Əliyev qurultayın məqsədinə, qarşıya qoyulan məsələlərə aydınlıq gətirərək, bildirmişdi ki, hamımız - siz də, biz də çox iş görməliyik ki, Azərbaycanın güclü diasporu yarasın: "Müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar daha da güclənsinlər. İqtisadi cəhətdən daha da möhkəmlənsinlər, yaşadıqları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edə bilsinlər və o ölkələrin həyatına öz təsirlərini göstərə bilsinlər. Beləliklə də, müxtəlif ölkələrdə Azərbaycanın müstəqilliyini, onun xarici si-

yasətini təbliğ etməklə yanaşı, Azərbaycanın problemlərinin həll olunmasına yardım etsinlər. Hesab edirəm ki, dünya azərbaycanlıları bu yol ilə getməlidir və bu yolda hələ istifadə olunmamış böyük imkanlar vardır. Bu gün işinə başlayan qurultay da, məhz bu məqsədi daşıyır".

Bir il sonra 5 iyul 2002-ci il tarixində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin "Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında" imzaladığı Fərman tarixi hadisəyə çevrildi. Artıq imzalanan bu rəsmi sənəddən bu gün 19 il keçir. Tarixi dövr ərzində görülən işlərin miqyası ilə artırılmışdır. Əgər o vaxt dünyada 200-dən bir qədər çox diaspor təşkilatımız var idisə, hazırda onların sayı 500-ə yaxındır. Azərbaycan diaspor təşkilatları həm kəmiyyət, həm keyfiyyət baxımından böyük yol keçmiş, güclənmiş, bu gün dünya miqyasında azərbaycanlılar və onların təmsil etdikləri təşkilat-

kin problemlərə və çətinliklərə baxmayaraq, azərbaycanlılar hər zaman öz milli mənsubiyyətini, adət-ənənələrini, mənəvi-əxlaqi dəyərlərini qayğı ilə qoruyub-saxlayıb və tarixi Vətənlə əlaqələrini itirməyiblər. Bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində diasporumuzun mövcudluğu da, məhz bu amillə bağlıdır. Azərbaycanlılar Amerika qitəsinin şimal, mərkəzi və cənub hissəsində daha çox məskunlaşmışlar.

Mövcud vəziyyət, belə deməyə əsas verir ki, yeni dünya düzəni və qloballaşma prosesləri nəticəsində, diasporlar yalnız müəyyən dövlətin ərazisində məskunlaşmış eyni milli mənsubiyyətli insanların yaratdıqları ictimai hərəkət və ya birlik kimi nəzərdən keçirilmir, onlar həm də təmsil etdikləri xalqın milli maraqlarının fəal müdafiəçisi kimi də tanınırlar. Bu gün Azərbaycan diasporu dünyanın bütün qitələrində ABŞ, Fransa, Misir, Avstraliya, Gürcüstan, Moldova, Avstriya, İspaniya, Almaniya, İspaniya, Qazaxıstan və İtaliya kimi onlarla dövlətdə fəaliyyət göstərir. Dünya ölkələrində Fransa-Azərbaycan Mədəni Əlaqələr Assosiasiyası, Avstraliya-Azərbaycan-Türk Dostluq Birliyi, Azərbaycan-İsveçrə Türk Cəmiyyəti, Vaşinqton-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi, Hyuston Azərbaycanlıları Cəmiyyəti, Amerika-Azərbaycan Şurası, Qafqaz Yəhudiləri Cəmiyyəti və onlarla belə qurum-

ya, siyasi həyatda iştirak və digər bu kimi əhəmiyyətli mövzularda fikir mübadiləsinin aparılması dünya azərbaycanlılarının daha da sıx birləşməsinə təkan oldu.

AZƏRBAYCAN MÜXTƏLİF QİTƏLƏRDƏ ÖZ SÖZÜNÜ ƏMƏLİ ÇƏRÇİVƏSİNDƏ DEYƏ BİLİR

Azərbaycanın bir sıra dünya ölkələrindəki formalaşmış diaspor fəalları Azərbaycanın haqq səsinin dünyaya çatdırılmasında mühüm rol oynayırlar. Son vaxtlar ölkəmizin siyasi həyatında baş verən hadisələr zamanı soydaşlarımızın vətən naminə atdığı addımlar, yumruğu bir yere vürməsi dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq bir amal, məqsəd uğrunda birləşməsinin bənzər nümunəsidir. Bu gün əzəli torpaqlarımızın işğaldan azad olunması və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda aparılan İkinci Qarabağ savaşında qazanılan tarixi Qələbəni bütün dünya azərbaycanlıları yaşadı. Hansı ölkədə yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı həmrəy oldu. Bir yumruq ətrafında birləşdi. Bu, ən böyük uğurlarımız sırasında. Dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir Azərbaycanlı

lar önəmli rol oynayırlar.

Bu gün əsas Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan diaspora quruculuğu siyasəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qayğısı və yüksək diqqəti sayəsində uğurla davam etdirilir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 2008-ci il 19 noyabr tarixli 54 sayılı Sərəncamı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əsasında Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı.

AZƏRBAYCAN DIASPORU TƏŞKİLATLANA RAQ, ÖLKƏMİZİN MİLLİ MARAQLARINI ƏZMLƏ QORUYAN BİR QÜVVƏYƏ ÇEVRİLİB

Azərbaycan diasporu təşkilatlanaraq, ölkəmizin milli maraqlarını əzmlə qoruyan bir qüvvəyə çevrilib. Azərbaycan diasporunun məskunlaşma coğrafiyasının miqyası sonsuzdur. Dünyanın 5 qitəsində məskunlaşan soydaşlarımızın siyasi, iqtisadi və sosial-mədəni fəaliyyəti yaşadıqları ölkələr, oradakı şərait və mənəvi dəyərlər kimi müxtəlifdir. La-

lar diaspora quruculuğu siyasətinin məntiqi olaraq təşəkkül tapıb. Diasporun gördüyü işlər yaşadıqları ölkələrin siyasi həyatına təsir edəcək səviyyəyə yüksəlib.

Ölkəmizdə keçirilən dünya azərbaycanlılarının qurultayları da ölkəmizin tarixinə iltifax gətirəcək hadisələr sırasında. Çünki dünya azərbaycanlılarını təmsil edən əsas diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, rəhbərləri Azərbaycana - doğma Vətənə gəlir, birliyi və həmrəyliyi nümayiş etdirirlər. Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının rəsmi açılışında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışında "Mən çox istəyirəm ki, xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları da bir nöqtəyə vursunlar, birləşsinlər. Belə olan halda, onların gücü də, ictimaiyyət tərəfindən onlara qarşı hörmət də artacaq" deyərək, birliyin əsas məsələlərdən olduğunu diqqətə çatdırmışdır: "Xüsusilə, nəzərə alsaq ki, bütün azərbaycanlılar, onların böyük əksəriyyəti vətənpərvərdirlər, Vətənə bağlıdırlar. Onlar istəyirlər ki, Azərbaycan dövləti daha da güclənsin, daha da qüdrətli dövlətə çevrilsin". Qurultayda müasir dövrdə informasiya müharibəsi, bu sahədə yeni fəaliyyət mexanizmlərinin tətbiqi, Azərbaycan diaspor hərəkətində gənclərlə bağlı yeni strategiyaların hazırlanması, yeni global iqtisadi tendensiyalar fonunda lobbı quruculuğu, cəmiyyətə inteqrasi-

onunun qəlbə doğma yurdu döyünür. Əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti hər zaman həmvətənlərinin yanındadır. Dünya ölkələri tərəfindən tanınması, haqq səsinin dünyaya çatdırılmasında kifayət qədər güclüdür, güclü diasporu formalaşdır. Vətənin haqq səsinə yaşadıqları ölkələrdə ifadə gücündədirlər. Azərbaycan diasporunun belə müntəzəkli olması əlbəttə ki, diaspor quruculuğu sahəsində dövlətimizin apardığı ardıcıl siyasət, tətbiq edilən yeni proqramlar bəhrəsini verir. Görülən ardıcıl tədbirlər, dövlət tərəfindən işlənilən hazırlanan konkret strateji istiqamətlər həmvətənlərimizin məskunlaşdıqları ölkələrin cəmiyyətlərində mövqelərini genişləndirməyə imkan yaradır.

Əsas Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan diaspora quruculuğu siyasəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qayğısı və yüksək diqqəti sayəsində uğurla davam etdirilir. Dünya ilə sərhədsiz münasibət quran Azərbaycan müxtəlif qitələrdə öz sözünü əməli çərçivəsində deyə bilər. Bütün bunlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu diaspora siyasətinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davamının məntiqidir.

Zümrüd BAYRAMOVA

2021-ci ili yola salmağa artıq bir gün qalıb. 2020-ci ildə olduğu kimi, bu il də Azərbaycan bütün sahələrdə bir çox uğurlara imza atıb. Təbii ki, 44 günlük Vətən müharibəsindəki möhtəşəm qələbəmiz bir çox uğurlarımızın davamını şərtləndirən əsas amillərdən biri oldu. Azərbaycan gün keçdikcə beynəlxalq arena da öz gücünə güc qatmaq, regionda bir sıra məsələlərin həllində əsas aktörərdən birinə çevrilib. Sözsüz ki, ilin sonuna yaxınlaşdıqca bütün rəsmi və qeyri rəsmi qurumlar öz illik hesabatlarını ictimaiyyətin diqqətinə çatdırır. Hər zaman olduğu kimi, bu il də "SƏS" Media Qrupu üçün kifayət qədər səmərəli və məhsuldar il olub. SİA qurumun illik hesabatı ilə bağlı kiçik sorğu keçirib. Həmin sorğunu sizə təqdim edirik.

"SƏS" Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev: "XXI əsr mətbuatı çox tələbkar oxucu kütlə-

sinə ünvanlanmış, müasir texnologiyalara yiyələnmiş və ciddi rəqabət mühitində fəaliyyət göstərən sektora çevrilib. Hər il bir hesabat olduğu kimi, 30-illik hesabat dövrünə qısa nəzər saldıqda görürük ki, əlimizdə olan bütün imkanlardan maksimum qaydada istifadə edərək, fəaliyyətimizin əhatə dairəsini daha da genişləndirmişik. Cəmiyyətdə baş verən müxtəlif vacib məsələlərin və hadisələrin dəyirmi masalar vasitəsilə ictimai müzakirəyə çıxarılması, həmçinin, regionlarda görülən işlər və problemlərlə bağlı geniş müzakirələrin təşkili də qəzetin fərqli yeniliklərindəndir. "SƏS"-in intellektual potensialından istifadə edərək müxtəlif dövrlərdə ulu öndər Heydər Əliyevin, Onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin, birinci xanım Mehriban Əliyevanın siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bağlı film və multimedia diskleri hazırlanıb və geniş ictimaiyyətə təqdim edilmişdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının ildönümlərində və siyasi hadisələr dövründə də müxtəlif sənədli filmlər və analitik yazılarla "SƏS" qəzeti ictimaiyyətə öz töhfəsini veribdir.

Azərbaycanın müstəqil mətbuatında özünəməxsus yeri və rolu olan "SƏS" qəzeti müasir dünyanın tələbləri ilə ayaqlaşmaqda və tərəqqi yolunu tutmaqda davam edir. Belə ki, qəzetimiz artıq oxucularının qarşısına rəngli formatda çıxaraq, dizayn üslubunu daha da genişləndirib. Nəfis tərtibatı ilə diqqət çəkən qəzet yenilənmiş manşeti ilə yanaşı, həm də oxucu auditoriyasının maraqlarına cavab verən sosial araşdırmaları, siyasi-analitik yazıları, iqtisadi təhlilləri,

"SƏS"

Media Qrupu 2021-ci ili NECƏ BAŞA VURUR

idman xəbərləri və s. sahələri əhatə edən şərhli, fotosüjətləri ilə də öz inkişaf yolunu uğurla davam etdirməkdədir.

Artıq 2008-ci ildən qəzetin maddi və intellektual bazasında yaradılmış, müasir informasiya siyasətinə uyğunlaşan, üç dildə "SƏS" İnformasiya Agentliyi (sia.az) fəaliyyət göstərir ki, qısa zamanda bu agentlik öz maraqlı, obyektiv informasiyaları ilə təkə ölkə oxucularının deyil, həm də xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların mütəmadi izlədikləri bir internet resursa çevrilib.

Qəzetin onlayn (PDF) variantı və internet saytı (sesqazeti.az) fəaliyyət göstərir və xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da sayt vasitəsilə qəzeti izləmək imkanına malik olurlar. Artıq ötən ilin ortalarından başlayaraq, qəzetimiz Quarkod (QR) vasitəsi ilə də Azərbaycanın müasir mətbuatında bir yeniliyə imza atdı. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq videoqəzet formatında nəşrə başladı və qəzet üzərindən müxtəlif xəbərləri videogörüntü vasitəsilə izləmək mümkündür. Müasir informasiya texnologi-

yalarının imkanları bizim bu işi həyata keçirməyimizə təkan verdi.

Həmçinin qəzet, sayt, internet televiziyası fonunda eyniadlı böyük media qrupuna çevrilən "SƏS"-in sosial şəbəkələrə çıxış imkanları kifayət qədər genişdir və ölkə daxilində və xaricində on minlərlə izləyiciləri var ki, "You Tube", "Facebook" və s. şəbəkələrdə canlı yayımlarımızı, xəbər bülletenlərimizi izləyənlərin də sayı durmadan artır. "SƏS" Media Qrupunun tərkibində 2011-ci ildə yaranan televiziya tezliklə öz ətrafında çox böyük izləyici auditoriyası toplayıb. Bu yeniliklərin hər biri isə bilavasitə tarixi "SƏS" qəzetinin global dünyanın çağırışlarına qoşulmasının göstəricisidir. Bax, bütün bu həqiqətlər bizlər üçün böyük şərəf, tükenməz fərəh hissləri olmaqla yanaşı, həmçinin mövcud fəaliyyətimizin də stimullaşdırıcısıdır.

"SƏS" İnformasiya Agentliyinin icraçı direktoru Vəli Vəlili bildirib ki, şanlı tarixi olan Azərbaycan mətbuatı 2021-ci ildə də üzərinə düşən çətin və şərəfli missiyanı layiqincə yerinə yetir-

di: "Səs" İnformasiya Agentliyi (SİA) də ölkə jurnalistikasının bir kəsimi kimi tarixi ənənələrə sadıq qalaraq əldə etdiyi uğurlarla bu ili yola saldı. Bu il Azərbaycan mətbuatı 146 yaşını qeyd etdi. 13 yaşlı "Səs" İnformasiya Agentliyi bazasında yarandığı "Səs" qəzetinin modernləşmə, yeniləşmə siyasətinə uyğun olaraq müasir dövrün tələblərinə cavab verən yeni media təsisatı olaraq imkanlarını ortaya qoydu və demək olar ki, builki məqsədlərinə çatdı. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra ölkəmizə qarşı yönələn informasiya hücumlarının qarşısında siper olanlarla bir sırada durdu. Xaricdən idarə olunan müxtəlif adlı kolonlar

la mübarizə apardı, müzəffər ordumuzun qəhrəmanlıqları barədə silsilə yazıların, filmlərin hazırlanmasında imkanlarını səfərbər etdi. Bir sözlə, vaxtımız və sərf etdiyimiz enerji hədəf getmədi. SİA-nın hər bir əməkdaşının bu zəhmətdə payı var. Bir kollektiv olaraq, milli maraqlarımızdan çıxış edərək Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya yayılmasında ingilis və rus dillərində olan platformamızdan geniş istifadə etdik".

V.Vəlili vurğulayıb ki, artıq Milli Məclisin plenar iclasında üçüncü oxunuşa təqdim olunmuş "Media haqqında" yeni qanunun müzakirələrində yaxından iştirak etdik, irəli sürdüyümüz təkliflərin sənəddə öz əksini tapdığına, təbii ki, çox sevinirik: "İnanırıq ki, yeni ildən qüvvəyə minəcək yeni qanun jurnalistlərin fəaliyyətində, həyatında çox önəmli rol oynayacaq. SİA-nın mehriban kollektivinin təmsalında bütün jurnalistləri, Qalib xalqımızı Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə ürəkdən təbrik edir, yeni təqvim ilində uğurlarının bol olmasını arzulayıram".

"SƏS" Media Qrupunun xüsusi müxbiri, siyasi analitik Rövşən Rəsulov qeyd edib ki, bu il də daha əvvəlki illər kimi "Səs" qəzeti üçün məhsuldar oldu: "Hətta belə desək, ötən hər bir ildə tarixi rolu və əhəmiyyəti olan qəzetimiz öz yenilikləri, modernləşmə siyasəti istiqamətində öz sözünü deməyi bacardı. Artıq qəzetimiz rəngli şəkildə oxucularının qarşısına çıxır və bu yenilikdən əvvəl isə ölkə mətbuatında ilk dəfə olaraq QR kodla dərc olunmağa başlamışdı. Əlbəttə ki, yeniliklərin

əldə olunmasında qəzetimizin baş redaktoru, hörmətli Bəhruz Quliyevin xüsusi əməyi və zəhməti vardır və onu da qeyd edim ki, Bəhruz müəllim hər zaman bu nailiyyətləri redaksiyanın vahid uğuru kimi təqdim edir. Çünki "Səs" qəzeti həm də bizlərin bir ocağı, ikinci evidir - istənilən çətinliklərin, enişli-yoxuşlu yolların aşılmasında biz bir ailə kimi birlikdə fəaliyyət göstəririk. Biz, dövlətimizin və dövlətçiliyimizin müdafiəsində dayanacaq jurnalistlik və eyni zamanda, silahımız qələm olan əsgərlik. Bax, bu mühüm faktor "Səs" qəzetinin daxili ənənəsi kimi formalaşmış".

R.Rəsulov vurğulayıb ki, daha bir məsələ isə mövzuların rəngarəngliyi ilə bağlıdır: "Bildiyimiz kimi, "Səs" qəzetinin bazasında olan sayt, internet televiziyası birgə vahid informasiya bazası rolunu oynayır. Bu baxımdan, yola saldıığımız ildən başlayaraq gənc nəslin nümayəndələri, ali təhsil müəssisələrində jurnalistika sahəsində biliklərə yiyələnən tələbələr Media Qrupuna işə cəlb olunublar. Artıq onların hazırladıqları və demək olar ki, bütün sahələri əhatə edən araşdırma və yazıları oxucularımızın rəğbətini qazanmaqdadır.

Biz inkişaf edir və əldə etdiyimiz uğurlarımızla kifayətlənmirik. Çünki bizim əməlimiz Azərbaycanın müstəqil mətbuatında mediaya təqdim olunan bütün mümkün vasitələrdən maksimum yararlanmaq və nailiyyətlərimizi artırmaqdan ibarətdir. İnandırıcı ki, builki uğurlarımızı yeni - 2022-ci ildə daha da artırmaqda ölkə mətbuatında öz sözümüzü, "SƏS"imizi ucaldacağıq".

"SƏS" İnternet Televiziyasının redaktoru Cabir Məmməd qeyd edib ki, yola saldıgımız 2021-ci il "Səs" İnternet Televiziyası üçün yeni uğurlarla yadda qalıb: "Onu da qeyd edim ki, internet televiziyamızın əsas xüsusiyyətlərindən biri də ölkədə və dünyada baş verən hadisələrin operativ və qərəzsiz şəkildə izləyicilərimizin diqqətinə çatdırmaqdır. Xüsusilə, Qarabağ zəfərində qazanılmış böyük qələbəmizin təbliğatı yüksək səviyyədə təmin olunub. Yuxarıda qeyd olunanlarla yanaşı, televiziyaımızda cəmiyyətimizi maraqlandıran, narahat edən bir sıra hüquqi, siyasi, sosial məsələlər tanınmış ictimai-siyasi şəxslər tərəfindən şərh olunmaqdadır".

C. Məmməd vurğulayıb ki, artıq 100 minlərlə "youtube" izləyicilərimiz "Səs" İnternet Televiziyasının daimi tamaşaçılarına çevriliblər: "İstənilən mövzularda verilişlərimiz efirə canlı çıxır, şərh bölümlərində verilən suallara canlı şəkildə cavablar verilir, informasiya şəffaflığı təmin olunur. Qarşıda isə bizim

yeni layihələrimiz təqdim olunaçaq, ən maraqlı və keyfiyyətli verilişlərimiz izləyicilərimizin diqqətinə çatdırılacaq".

"SƏS" Media Qrupunun şöbə müdiri Ceyhun Rasiqoğlu: "Bilirsiniz ki, Azərbaycan mətbuatında çoxlu KİV qurumları olub ki, on-

lar fəaliyyətə hay-küylə başlasalar da bir müddət sonra ya maliyyə, ya rəhbərlik, ya da digər problemlər nəticəsində fəaliyyətlərinə xitam veriblər. "Səs" qəzeti mətbuata yeniliklər gətirib. Belə ki, qəzetin tərkibində Səs İnformasiya Agentliyi (SİA), daha sonra ilk internet televiziyalardan olan SƏS TV açılıb. Səs brendi ilə yaranan media qurumları yeni KİV texnologiyaların tətbiq edilməsi baxımından öz sözünü demiş və başqa media orqanlarına nümunə olmuş KİV qurumudur. Eyni zamanda, bu da daimi olaraq Azərbaycanda informasiya zənginliyinin yaranmasında, həmçinin, fikir plüralizminin formalaşmasında ciddi rol oynayıb. Ümumiyyətlə, SƏS Media Qrupuna daxil olan KİV qurumlarında cəmiyyətin bütün sferalarını əhatə edən və peşəkar informasiyalarla tanış olmaq mümkündür. Bu baxımdan "Səs" qəzetinin rəhbəri və orada çalışan bütün əməkdaşları qarşıdan gələn 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi və Yeni il münasibətilə təbrik edirik. Arzu edirik ki, bu tip media qurumları daha uzun ömürlü olub, başqalarına da nümunə ola bilsin-

lər".
"SƏS" Media Qrupunun İqtisadiyyat Şöbəsinin müxbiri İnam Hacıyev: "SƏS" Media Qrupu hər il olduğu kimi, bu il də uğurla başa vurur. İnformasiyaların operativ şəkildə yayımlanması, məlumatların ən tez zamanda və qərəzsiz olaraq ictimaiyyətə çatdırılması ilə yanaşı, istər ölkə, istərsə də dünyanın gündəmində olan ən aktual məsələlərin şərh edilməsi, təhlil

edilməsi oxucularımız tərəfindən maraqla qarşılanıb. Təsədüfi deyil ki, oxucularımızın, izləyicilərimizin sayı gündən-günə, durmadan artır və bu bizi sevindirməklə yanaşı, həm də ruhlandırır, daha operativ çalışmağa sövq edir. Bu baxımdan, ümid edirik ki, növbəti ildə, gələn ildə də uğurlarımız bol olacaq və oxucu, dinləyici auditoriyamız daha da artacaq.

Başla vurmaqda olduğumuz bu ildə "SƏS" Media Qrupu uğurlarla yanaşı, yeniliklərdə imza atıb. Bu ənənəni gələn ildə də davam etdirəcəyimizə əminlik və daha böyük uğurlara imza atacağımıza ümid edirik. Fərsətdən istifadə edərək, kollektivimizi, oxucularımızı, dinləyicilərimizi və başda cənab Prezidentimiz olmaqla, bütövlükdə Azərbaycan xalqını Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə təbrik edirik".

"SƏS" Media Qrupunda yeni fəaliyyətə başlamış gənc jurnalist Abutel İsmayılova: "4 aya yaxın bir müddətdir ki, "Səs" İnformasiya Agentliyində çalışıram. Hal-hazırda Bakı Dövlət Universi-

masiya Agentliyində çalışıram. Hal-hazırda Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinin 4-cü kurs tələbəsiyəm. Mən jurnalistika ilə bağlı 90 faiz praktik bilgiləri "SƏS" Media Qrupunda almışam, burada öyrənmişəm. Yeni gələndə praktik bilgilerim çox zəif idi. Bunların hamısını mənə "SƏS" Media Qrupunun şöbə müdiri Ceyhun Rasiqoğlu bir-bir səbrlə öyrətdi. Həmçinin, iqtisadiyyat bölməsinin əməkdaşı İnam Hacıyev də bilmədiyimiz bütün məsələlərə aydınlıq gətirərək mənə və yoldaşlarıma kömək edib".

"SƏS" İnformasiya Agentliyində yeni fəaliyyətə başlamış gənc jurnalist Ayşən Sadıxzadə: "Artıq bir ilə yaxındır "Səs" İnfor-

masiya Agentliyində çalışıram. Hal-hazırda Bakı Dövlət Universi-

masiya Agentliyində çalışıram. Hal-hazırda Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinin 4-cü kurs tələbəsiyəm. Mən jurnalistika ilə bağlı 90 faiz praktik bilgiləri "SƏS" Media Qrupunda almışam, burada öyrənmişəm. Yeni gələndə praktik bilgilerim çox zəif idi. Bunların hamısını mənə "SƏS" Media Qrupunun şöbə müdiri Ceyhun Rasiqoğlu bir-bir səbrlə öyrətdi. Həmçinin, iqtisadiyyat bölməsinin əməkdaşı İnam Hacıyev də bilmədiyimiz bütün məsələlərə aydınlıq gətirərək mənə və yoldaşlarıma kömək edib".

A. Sadıxzadə əlavə edib ki, "SƏS" in kollektivi çox mehribandır: "Burada çalışmaqdan çox məmnunam. Adətən insan yeni çalışdığı yerdə sıxılır. İlk təcrübəm olsa da "SƏS"də onu yaşamadım. Başda "SƏS" Media Qrupunun rəhbəri Bəhruz Quliyev olmaqla bütün kollektivə doğma münasibət üçün təşəkkürümü bildirirəm".

"SƏS" İnformasiya Agentliyində yeni fəaliyyətə başlamış gənc jurnalist Səbinə Hüseynli:

"Bir aydı işə başlamağıma baxmayaraq, düşünürəm ki, bu bir ayda qazanıla biləcək qədər təcrübə qazanmışam. Burada kollektivin və iş sisteminin rolu böyükdür. Bunu əminliklə deyə bilməyimin səbəbi isə daha əvvəl praktikada olduğum sayt və qəzetlərin 4-cü kurs jurnalistika tələbəsinə təcrübəni bu cür normal aşılaya bilməməsidir".

Müəllif: Aysel Məmmədova

ANIVERSARIO

Nizami Ganjavi: riqueza literaria de la humanidad

En su juventud, Nizami abandonó el negocio familiar para dedicarse a la poesía, adoptando el alias de Nizami Ganjavi (Nizami "ordenado", organizado) (Nizami "maestro de Ganji").
Al haber recibido una educación ejemplar que incluía ciencias, matemáticas, teología islámica, ética, historia, filosofía, astronomía, medicina y geografía, Nizami dominaba el azerbaiyano, su lengua materna, así como el turco, persa y el árabe.
Como su única literatura escribiendo poemas líricos. Lamentablemente, la mayor parte de su obra poética no se conservó a lo largo de los siglos, pero según los historiadores, habrían escrito alrededor de 20,000 versos de poemas con una métrica única.
Nizami combinó la filosofía y la poesía con la historia y la leyenda para crear un legado literario que resuena hasta nuestros días. Es más reconocido en la literatura mundial por su colección de cinco poemas largos - "Jam"

sa" e "Quinteto", que incluye "Tesoro de Misterios", "Blasfemia y Sufismo", "Ley y Manto", "Siete bellas" y "Logandarrame".
El poeta utilizó de buen grado temas "interculturales", sintiéndose ciudadano universal, sin olvidar de destacar con especial cariño su origen azerbaiyano en casi todas sus obras ricas de emoción y comentarios filosóficos sobre la humanidad.
La influencia de Nizami en la literatura perduró mucho después de su muerte. Sus obras basadas en temas universales y con innovaciones poéticas han trascendido las fronteras para influir en la literatura de tierra as lejanas. Su impacto literario se extendió a Irán, Turquía, Asia Central e India, donde poetas imitaron el "Jam" de Nizami en su forma y temática alborada.
Su obra ha trascendido a numerosos idiomas, mientras las escasas copias manuscritas de sus poemas se conservan en las bibliotecas y museos de famosos del mundo. Junto con la poesía, la obra de Nizami enriqueció también al teatro y el cine mundiales, así como al desarrollo del arte oriental de pinturas en miniatura.
Nizami Ganjavi falleció en 1209 en su ciudad natal Ganja, donde tiene su tumba en un sitio sagrado. Su obra ha trascendido a numerosos idiomas, mientras las escasas copias manuscritas de sus poemas se conservan en las bibliotecas y museos de famosos del mundo. Junto con la poesía, la obra de Nizami enriqueció también al teatro y el cine mundiales, así como al desarrollo del arte oriental de pinturas en miniatura.

El Peruano

1954

Huaura
Huaura ciudad donde don José de San Martín declaró la independencia del Perú, fue denominada localidad histórica por el Congreso de la República. Los edificios de la población vinculados al pasado nacional de esta ciudad quedan sujetos al cuidado del Consejo Nacional de Restauración y Conservación de Monumentos Históricos.

2010

Aeródromo

El Ministerio de Transportes y Comunicaciones dio inicio a la construcción del nuevo aeródromo ubicado en el distrito de Grupo Prado, en Chircha, región Ica, lo que demandará una inversión de 575 millones de nuevos soles. Esta obra contempla la construcción de una pista de aterrizaje de 1500 metros de longitud, tomas de control, y sistemas de comunicaciones.

Peru mətbuatı Nizami Gəncəvinin zəngin irsindən yazır

Perunun rəsmi dövlət qəzeti "El Peruano" da dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi münasibətilə bu ölkədəki səfirimiz Məmməd Talibovun müəllifi olduğu "Nizami Gəncəvi: bəşəriyyətin ədəbi zənginliyi" başlıqlı məqalə dərc olunub. SİA xəbər verir ki, Azərbaycanın Meksikadakı Səfirliyindən verilən məlumata görə, yazıda N. Gəncəvinin həyat yolu və yaradıcılığı haqqda məlumat verilir, yaratdığı müstəsna ədəbiyyat nümunələri ilə Şərq intibahının ən görkəmli nümayəndəsi kimi yadda qaldığı və özündən sonra çoxəsrlik zəngin bədii miras qoyduğu haqqda danışılır.

Şairin poeziya və fəlsəfəni tarix və əfsanələrle birlikdə istifadə edərək yaratdığı nadir sənət incisi olan "Xəmsə"sindən bəhs edilir, bu xüsusda bəşli-

yə daxil olan əsərlərdə Nizaminin özünün azərbaycanlı soykötünü daim qeyd etməklə yanaşı beynəlxalq mövzulara geniş şəkildə yer verdiyi, dərin mənəvi duyğular və bəşəriyyət haqqda fəlsəfi fikirlərlə zəngin olan unudulmaz poeziya nümunələri yaratdığı söylenebilir.

Məqələdə, həmçinin N. Gəncəvinin ədəbiyyatdakı təsir gücünün ölkə hüdudlarını aşaraq İran, Türkiyə, Hindistan və Mərkəzi Asiyaya qədr yayıldığı, öz universal mövzuları və

edəbi innovasiyaları ilə bu bölgələrin ədəbi-bədii mühitinə önəmli təsir göstərdiyi bildirilir. Sonra dahi şairin əsərlərinin dünyanın bir çox dillərinə tərcümə edildiyi, əlyazmalarının nadir surətlərinin dünyanın aparıcı kitabxana və muzeylərində qorunub saxlanıldığı, habelə Nizami yaradıcılığının poeziya ilə yanaşı dünya teatr və kino sənətinin, eləcə də miniatur rəsm sənətinin inkişafına önəmli töhfələr verdiyi qeyd olunur.

Sonda bu il N. Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinin tamam olduğu və bu münasibətlə 2021-ci ilin ölkəmizdə "Nizami ili" kimi qeyd olunduğu deyilir.

<https://elperuano.pe/noticia/136347-nizami-ganjavi-riqueza-literaria-de-la-humanidad>

"Bu, xalq-hakimiyyət birliyinin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir"

"Hesab edirəm ki, bu səfər çox əhəmiyyətli bir səfərdir. Növbəti dəfə bizim qələbəmizin möhkəmlənməsinə hesablanmış səfər oldu". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Ceyhun Məmmədov bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu, bir

daha onu göstərdi ki, cənab Prezident Azərbaycan xalqının yanında: "Öz ad gününü Şuşada hərbiçilərlə, orada yaşayan insanlarla birlikdə keçirdi. Digər bir mühüm məsələ isə ondan ibarətdir ki, Prezident Hadrutda, Şuşada mühüm bəyanatlar verdi. Cənab Prezident bu səfər zamanı xalqa müraciət etdi, həm də Azərbaycan xalqına təbriklərə görə öz

təşəkkürünü bildirdi. Eləcə də Ermənistana da növbəti dəfə ciddi xəbərdarlıq etdi. Yeni buradan bir daha ermənilərə ciddi şəkildə xəbərdarlıq edildi ki, onlar revanşizmə, təxribata son qoysunlar. Bu kimi təxribatları bir daha törədərlərsə bunun cəzası çox ağır olacaq. Hesab edirəm ki, burada cənab Prezident həm də görülən işlərlə tanış oldu".

Millət vəkili sözlərinə davam edərək bildirib ki, Prezident eyni zamanda Azərbaycan xalqına mesaj verdi: "Bu səfər, oradakı çıxışlar, verilən bəyanatlar cənab Prezidentin Azərbaycan xalqına növbəti diqqəti və qayğısının təzahürü idi. Eləcə də xalq-hakimiyyət birliyinin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir".

Səbinə Hüseynli

Gündəm mövzuları sosial şəbəkələrdə necə müzakirəyə çevrilməlidir?

Yaşadığımız dövrün, yəni 21-ci əsrin yüksək texnologiyalar dövrü olması səbəbi ilə indiyə qədər öyrəşdiyimiz bütün vərdişlərimiz zamanın tələblərinə uyğun olaraq dəyişir, yeni texnologiyalar əsri sözün əsl mənasında bizi texnologiyadan asılı vəziyyətə salır. Məktublar, şəhərdaxili telefonlar artıq tarixin tozlu rəflərində özünə yer tapıb. Bütün bunların nəticəsidir ki, artıq sosial şəbəkələrdəki fəaliyyətlərimiz bir sıra məsələlərdə həlledici rol belə oynaya bilər. Belə bir söz var "danış səni görüm". Sosial media əslində demək olar ki, qayda və qadağaların olmadığı bir məkandır. Ona görə də, insanlar istədikləri mövzuya istədikləri formada şərh verməkdən çəkinmirlər. Bəs, əslində sosial mediada aparılan polemikaları daha sağlam şəkildə və məqsədini aşmadan necə aparmaq olar?

Bu barədə SİA-ya açıqlamasında media ekspertləri Azər Həsərət fikirlərini belə izah edib: "Əlbəttə ki, sosial mediada nəyi, necə müzakirə etməklə bağlı müəyyən qaydalar əslində var. Amma ümumi götürəndə bu sahə sadəcə olaraq qaydasız bir sahədir. Ona görə ki, sosial media hər kəs üçün əlçatandır. Burada iştirak edən insanların da heç də hamısının media savadlılığı yüksək səviyyədə deyil. Bəzən də buradakı istifadəçilərin bəzələrinin media savadlılığı sıfır səviyyəsində olur. Ona görə də o insanlara hansısa qaydalar qoymaq və o qaydalar əsasında fəaliyyət göstərməyi onlardan tələb etmək çox çətin məsələdir.

Ona görə də sosial media qurucuları orada qeydiyyatdan keçərək bizə qaydaları imzalatdırlar. Yeni istənilən sosial mediada biz hesab açanda, qeydiyyatdan keçəndə orada onların qaydaları ilə tanış olduğumuzu təsdiqləyən bir hərəkət edirik. Çox vaxtda biz o qaydaları oxumadan təsdiq edirik. Oxumadığımız üçün əslində mövcud olan qaydaları pozuruq. Yeni bu baxımdan məsələ çox çətinidir. Lakin biz çıxış yolunu nədə görürük. Şəxsen mən özüm illərdir bu yöndə təkliflər verirəm. Əlbəttə, bu təkliflər mənim öz ixtiram deyil. Dünyanın kifayət qədər aparıcı təşkilatları da bu təkliflərlə çıxış edir. "Netiket" deyilən bir şey var. Bu onlayn etika deməkdir. Onlayn etikaya əməl edilməyi təqdirə müzakirələr də həddini aşmayaacaq. Yeni burada sosial mediada müzakirə aparıldığı zaman jurnalistikada olduğu kimi qəbul edilmiş ümumi qaydalara əməl edilməsi vacibdir. Burada nə var? Burada həтта jurnalistikadan da öte gündəlik həyatımızda söykəndiyimiz davranış qaydaları var. Həmin qaydalara onlayn sürətdə də əməl etmək lazımdır. Məsələn tutaq ki, insanların çox olduğu yerdə, cəmiyyət içərisində biz söyüş söymərik, artıq-əskik hərəkət etmərik. Çünki insanlardan ayıbdır. Bu hərəkətimiz cəmiyyəti narahat edə bilər. Eyni qayda da onlayn müstəvidə davranmaq lazımdır. Orada olanda da belə davranmalıyıq ki, hərəkətlərimiz digərnləri narahat etməsin. Amma təəssüflər olsun ki, onlayn media, yaxud sosial media istifadəçilərinin bəziləri elə hesab edir ki, o otağında oturub təkdir və smartfon və kompyüter vasitəsi ilə nəse yazırsa, onu heç kim görmür. Lakin əslində, normal həyatda onu 10 nəfər, 20 nəfər görürsə, sosial mediada minlərlə insan görə bilər. Bəzi adamlar da var ki, onların əxlaqı çox zaman yerində olmur. Ağılları çatdı-çatmadı hər kəslə mübahisə edirlər. Belələrinə onlayn mediada biz parazitlər deyirik. Bu adamlar hamının zəhləsini tökür. Belə olan halda biz onları hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət etməli oluruq".

"Jurnalist Ekspert Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Ceyhun Musaoğlu isə bu barədə fikirlərini belə izah edib: "Ümumiyyətlə, biz sosial şəbəkə və media arasında ciddi şəkildə fərq qoymalıyıq. Bu anlayışlar arasında qalın məfəllərlə keçilməz sərhəd çəkməliyik. Bəzən fikirlər səsləndirilir ki, sosial mediada bu məlumat yayılıb, sosial mediada bu fikir yayılıb. Bəs, onda ənənəvi mediaya nə deyək? Qəzetə, sayta media demək? Qəzetlə, saytla və jurnalistikanın prinsiplərinə tam əməl edən və etməyə məcbur olan KİV orqanları ilə sosial şəbəkələri necə eyniləşdirmək olar. KİV orqanlarında aparılan gündəm müzakirələri, əlbəttə, bütün jurnalistikanın tələblərinə,

prinsiplərinə

qəbul olunacaq. "Media haqqında" qanuna mütləq əməl etməlidir. Birincisi, qanunu pozmaq olmaz. İkincisi, ənənə də elə qanun kimi pozulmazdır. Tələb də qanun qədər pozulmazdır. Hər sənətin özünün peşəkarlıq tələbi var. Məsələn, mətbuatda hər hansı xəbəri müzakirə etməli olacağıqsa, deməli, burada biz ən azı 4 mənbəyə istinad etməli olacağıq. Birincisi, başqalarının şərafət və ləyaqətini alçaltmayacağıq, ikincisi təbliğat aparmayacağıq, üçüncü əks təbliğat aparmayacağıq və nəhayət jurnalistikanın prinsiplərinə xələf gətirməyəcəyik. Əgər müzakirə mətbuatda gedirsə, biz bunlara əməl etməli olacağıq. Sosial şəbəkələrdə müzakirəyə gəldikdə isə burada nə istəsələr edəcəklər. Saydığım bu tələblərin və bundan artıq tələblərin hamısını pozacağılar. Çünki onlar nəzarətsiz bir şəbəkədir. Ancaq jurnalistlərin sosial şəbəkədə hər hansı fikri yazmasına baxdıqda orada məsuliyyəti görmək olur. Hamının sosial şəbəkədə hesabı var. Jurnalist öz hesabında nəyisə müzakirə edəndə həddən artıq məsuliyyətli davranır. Bütün müzakirə məsələlərinə jurnalistika prizmasından yanaşır. Ancaq digərləri, yeni jurnalistikanın prinsiplərindən xəbəri olmayan şəxslər necə gəldi məsələləri müzakirə edəcəklər. Biz onların qarşısına belə olan halda çıxma bilməyəcəyik. Burada yazılan təhqirlər məhkəmə predmetidir. Belə şəxslərə xəbərdarlıq olunacaq və onlar xüsusi xidmət orqanlarına dəvət olunacaqlar. Yeni sosial şəbəkələrdə gündəmin müzakirəsi jurnalistikanın prinsiplərinə uyğun aparılrsa, daha yaxşı olar. Onda sosial şəbəkə ilə jurnalistika arasındakı sərhəd biraz şəffaf olar. Biz onları görürük, onlar bizi görürlər. Biz bir-birimizə dəstək olarıq. Yoxsa biri bir fikir yazır gündəmlə bağlı, aşağıda görürsüz ki, ziyanlılar, jurnalistlər çox ağıllı şəkildə müzakirələrə qoşulurlar və birdə gördüz heç kimin tanımadığı bir vətəndaş bir söyüş yazdı, yaxud mövzuya aidliyyəti olmayan bir fikir səsləndirdi. Beləliklə də, orada hamı ona fokuslandı və mövzu kənarda qaldı. Sosial şəbəkədə heç kəs mənə heç nəyə, heç bir yazı-pozu qanunlarına tabe deyiləndeyib, "nənəm mənə kor deyib, gələn-gedənə vur deyib" prinsipinə söykənib fəaliyyət göstərə bilməz. Bu ümumiyyətlə, insani dəyərlərə ziddir. Bütün sənətlər insana nəzərən formallaşıb, insana nəzərən məntiqli təşəkkül tapıb. Birinci insan olaraq təhqir etməyəcəksən, kimisə aşağılamayacaqsan, bilmediyin mövzudan danışmayacaqsan, ən azı müşahidəçi kimi kənardan baxacaqsan və orada nələrisə özün üçün götürəcəksən. Baxın, sosial şəbəkələrin özü əslində biraz da cəmiyyətin aynasıdır. Jurnalistika çalışıb o aynanı təmiz saxlamağa kömək etməlidir. Həmin o sosial şəbəkə istifadəçiləri ki hansısa söyüşlə, təhqirlə özlərinə bənzər auditoriya tapıb, sonra da o geniş auditoriyadan istifadə edib yenə də, heç bir dəyişdirmə aparılmadan aşağılayıcı hərəkətlərə yol verirlərsə, bunun qarşısını qanuni tədbirlərlə də alırlar. Ancaq gerek insan birinci özü-özünü dərk etsin özü başa düşsün ki, hər hansı məsələni müzakirə edəndə bu mövzunun çəkisini nəzərə almaq lazımdır. Bu ictimai mövzudurmu, dövlət və ya hərbi əhəmiyyətli mövzudurmu deyə diqqət yetirmək lazımdır. Hər mövzuya eyni cür nüfuz etmək olmaz. Jurnalistika bunu bilir, ancaq sosial şəbəkələr bunu bilmir. Çünki qanunsuz və heç bir prinsipə söykənmədən fəaliyyət göstərir".

Turqay Musayev

"Azərbaycan post-pandemiya dövründə ən yaxşı və yüksək artım əldə edən dövlətlərdən biridir"

Cənab Prezident İlham Əliyevin müdrik iqtisadi siyasəti sayəsində Azərbaycan 2020-ci ildə üzleşdiyi ağır pandemiyanın mənfi təsirlərini artıq arxada qoymaqla, Vətən müharibəsində qazanılmış parlaq Zəfərdən sonra yaranmış yeni reallıqlara və iqtisadi çağırışlara uyğun olaraq ölkəmizdə bütün sahələrdə uğurlu addımlar nəzərə çarpmaqdadır. Xüsusilə də ölkəmizin dayanıqlı maliyyə-iqtisadi gücü siyasəti, iqtisadi, sosial sabitliyin möhkəmlənməsini təmin etməklə bərabər, yeni inkişaf drayverlərini hərəkətə gətirməkdədir. 2021-ci ilin ötən 11 ayının makroiqtisadi inkişaf göstəricilərinə diqqət etsək görürük ki, artıq Azərbaycan iqtisadiyyatı bərpa olunmaqla yeni inkişaf fazasına daxil olmaqdadır. Məlum olduğu 2020-ci ildə pandemiya bütün ölkələrdə iqtisadi artımı azaltmışdı və Azərbaycanda da ÜDM-in azalması baş vermiş, milli məhsul azalaraq 81 milyard manatdan 72,4 milyard manata düşmüşdü. Ancaq Azərbaycan hökuməti qısa bir zamanda, cəmi 1 il ərzində iqtisadi artımı əvvəlki tempə çatdırmaq bacardı və hətta 2021-ci maliyyə ilinin yekununda ÜDM-in artımının 2019-cu ildəki 81,6 milyard manatlıq dəyəri ötecəyi gözələnir. Belə ki, 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarında ölkəmizdə 80 milyard 688,2 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,3 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunub. Dekabr ayındakı gözələnən artımı da nəzərə alsaq cari ildə ÜDM istehsalı 87 milyard manatı ötmüş olacaqdır. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan post-pandemiya dövründə ən yaxşı və yüksək artım əldə edən dövlətlərdən biridir. Onu da xatırladıq ki, hazırda iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 2,7 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,4 faiz artıb. Yəni, inkişafın əsas sütunu neft yox, qeyri-neft sektorudur. Qeyri-neft sahələrində artım dinamikası 3 dəfə böyükdür."

Bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Aydın Hüseynov yap.org.az-a müsahibəsində qeyd edib. Deputat qeyd edib ki, 2022-ci ildə dövlət büdcəsi ölkəmizin mühüm dövlət konsepsiyalarına, xüsusilə də yeni çağırışları özündə əks etdirən "Azərbaycan 2030: Sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" sənədinə əsaslanır:

"2022-ci ilin dövlət büdcəsi müstəqillik illərinin milli valyuta ifadəsində ən böyük büdcəsinin təsdiqidir. Belə ki, gələn il Azərbaycanda dövlət büdcəsindən 30 milyard manata yaxın vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulur. Cənab Prezident İlham Əliyevin yeni iqtisadi quruculuq siyasətinin kökündə dövlətin milli inkişafının möhkəmləndirilməsi və birbaşa insan amili dayandığından ölkəmizin artan maliyyə imkanlarının bütün ölkə vətəndaşlarının sosial rifahının və layiqli həyat şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilməsi nəzərdə tutulub. 2022-ci ilin dövlət büdcəsi layihəsi məhz bu baxımdan hər tərəfli inkişaf, keyfiyyətli və etibarlı sosial həyatımız üçün töhfəverici maliyyə sənədi hesab edilə bilər. Minimum aylıq əməkhaqqının və pensiyaların, müavinətlərin məbləğinin artırılması, o cümlədən büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda əməyin ödənilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi növbəti büdcə ilinin əsas prioritetləri sırasındadır."

"Hər bir Qələbəmizdə Dünya Azərbaycanlılarının, eləcə də Türk Dünyasının əvəzedilməz rolu vardır"

Biz 2020-ci ilin sonlarına doğru ölkəmizin bərazi bütövlüyünü bərpa etmək uğrunda nəinki on, hətta yüz illərlə apardığımız mübarizədə dövlət başçımız İlham Əliyevin öndərliyi ilə elə bir Tarixi Zəfər qazandıq ki, bütövlükdə 2021-ci il bu Zəfərin işığı, hərərəti və təntənələrilə keçdi. Və əminliklə deyə bilərəm ki, xalqımız hələ neçə illər bu Qələbənin təsirini öz ruhunda, qəlbində, damarlarında hiss edəcək, həmin hissiyyətlər ona elə intehəsiz güc verəcək ki, XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində aldığı pasionarlıq təkənini nəhayət ki, təbii gedişi ilə milli intibah hərəkətinə çevirməklə hansı dəyərlərin daşıyıcısı olduğunu bütün dünyaya bir daha göstərəcəkdir."

Bu barədə Azərbaycanda Atatürk Mərkəzinin müdiri, Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov yap.org.az-a müsahibəsində bildirib. O qeyd edib ki, bizim hər bir Qələbəmizdə Dünya Azərbaycanlılarının, eləcə də Türk Dünyasının əvəzedilməz rolu vardır. "Bununla belə heç vaxt unutmaq olmaz ki, sizin xatırladığınız bu həmrəyliyin əldə olunması üçün müstəqil Azərbaycan dövlətini qurub inkişaf etdirənlər - Ümummilli Lider Heydər Əliyevlə Azərbaycan Prezidenti, Dünya Azərbaycanlılarının Lideri İlham Əliyev tarixi iş görmüş və gör-məkdədirlər. Əslində, o da yaddan çıxarılmamalıdır ki, bu möhtəşəm Qələbə də bizim həmrəyliyimizin möhkəmlənməsinə elə bir strateji təsir göstərmişdir ki, nəticələrini tezliklə görəyik. Hər bir azərbaycanlı, bunu dilinə gətirsə də, gətirməsə də, yaxşı bilirdi ki, Şuşa bizim üçün yalnız bir yaşayış məntəqəsi, keçmiş Qarabağ xanlığının mərkəzi, yaxud istirahət yeri deyil, ruhumuzla, mənəviyyatımızla, mədəniyyətimizlə sıx bağlı olan elə bir məkandır ki, onun itkisini heç nə ? heç bir bəhanə unudara bilməz. Odur ki, Müzəffər Ali Baş Komandanımız (və Ordumuz) Şuşanı azad etdikdən sonra "Qarabağ bizimdir!" sözlərini daha ürəkdən dedik. "Xarıbülbul" festivalı, mənə də iştirak etmək nəsb olduğu Vaqif Poeziya Günləri sanki bir yuxu idi... Lakin bütün dünyanın gözləri qarşısında baş verirdi. Və biz dünyanı məcbur etməyi bacardıq ki, başını qaldırıb həqiqətin düz gözlərinin içinə baxsın..."

Valideynlərin hər ikisinin işləməsi onları maddi cəhətdən rahat etsə də, bəzi problemlər də gətirir. Stressli və yorucu iş saatlarından sonra valideynlərin uşaqları ilə ünsiyyəti pozulur, işdə yaşanan stress ev həyatına da yansır. İş saatlarının sıxlığı səbəbindən övladlarına vaxt ayıra bilmədiklərini, övladlarına baxa bilmədiklərini düşünən valideynlər qeyri-adekvatlıq, günahkarlıq, apatiya kimi güclü emosiyalar yaşayırlar.

sonlarını sıx ev işləri ilə keçirmək əvəzinə övladlarını kinoya, teatra, parka aparır, müxtəlif tədbirlərdə birlikdə iştirak edir, uşağın valideynlərinin onlarla maraqlandığını və sevildiyini görməsinə səbəb olur. Ancaq keyfiyyətli vaxt keçir-

Bu sıx günahkarlıq hissi səbəbindən valideynlər övladlarını işdən evə gələndə erköyünləşdirməyə meyillidirlər. Halbuki valideyndən gözlənilən ən mühüm şey övladına diqqət və sevgi göstərmək, övladının "mən dəyərliyəm", "mən təhlükəsizəm", "xoşbəxtəm" hissini yaşamasına şərait yaratmaqdır. Uşaqlar varlıqları haqqında rəy istəyirlər. Ailədaxili qarşılıqlı əlaqə uşağın bu ehtiyacını ödəyə bilməlidir. Uşaq da özünü təhlükəsiz hiss etməlidir və valideynlərinin yanında olmalıdır. Bütün bunlara nail olmaq üçün 24 saata ehtiyac yoxdur. Önəmli olan ananın övladı ilə keçirdiyi vaxtın keyfiyyəti, onunla qurduğu ünsiyyət növüdür.

Araşdırmalar işləyən anaların övladının problemlərinin vaxtında həll olunmaması, uşaq tərbiyəsi prosesində kifayət qədər olmaması ilə bağlı narahatlıqlar olduğunu göstərir. İşləyən ananın yaşadığı bu günahkarlıq hissləri hər şeyi eyni anda etməyə çalışıb bacarmamağın nəticəsidir.

Ananın işinin uşağa mənfi təsir etməməsi

Uşağın sağlam inkişafı üçün ananın 24 saat deyil, övladı ilə keyfiyyətli vaxt keçirməsi lazım olduğunu vurğulayır. Əslində, əsas problem valideynlərin övladı ilə keçirdikləri müddətdə övladına necə baxacağını bilməmələri, iş və ev həyatı arasında real planlama qura bilməmələrindən qaynaqla-

nır. Bu səbəblə valideynlərin övladı ilə daha keyfiyyətli bir əlaqə qurması və keçirdikləri vaxtı necə dəyərli etmələri çox əhəmiyyətlidir. Mütəşəkkil olmaq, planlaşdırmaq, iş və ailə həyatı arasında düzgün tarazlığı tapmaq valideynlik və peşəkarlığın açarıdır.

İşləyən ana və atalar həftə

mək üçün vacib olan həftə sonu cədvəllərini lazım olduğundan daha çox fəaliyyətlə doldurmaq deyil, iş və şəxsi həyatın stressindən azad, yalnız uşağınıza, təxəyyül və oyuna diqqət edə biləcəyiniz vaxtlar yaratmaqdır.

Günahkarlıq hissindən qurtulmağınza kömək edəcək məsləhətlər:

Dəyərlərinizi kəşf edin və necə valideyn olacağınıza qərar verin. Hansı valideyn olacağınıza qərar vermək, həyatınızdakı prioritetləri və uşağınıza münasibətinizi təyin

etməyə kömək edəcək.

Qərarlarınıza etibar edin və onları həyata keçirin. Verdiyiniz qərar bəzən doğru, bəzən yanlış, bəzən isə nə doğru, nə də yanlış olacaq. Özünü səhv etməyə icazə verin. Beləliklə, səhvlərinizdən dərs alacaqsınız. Səhv etdiyinizi düşündüyünüz zaman övladınıza səmimi üzr istəməyi və izahatını təklif edin.

Özünü çox yükləməyin. Heç bir ananın övladına 7/24 baxması mümkün deyil. Ailəniz və ya uşağınızla həyata keçirə bilmədiyiniz planlardan məyussunuzsa, öz-

Özünüzü başqaları ilə müqayisə etməyin. Uşaqlarınızla vaxt keçirərkən, eyni zamanda başqa işlərlə və ya başqa insanlarla məşğul olmayın. Bu müddət ərzində telefonları, televizorları, kompüterləri ətraf mühitdən çıxarın. Uşaqlarınıza yalnız onlarla ünsiyyətə açıq olduğunuzu və keçirdiyiniz bu vaxtın yalnız onlara aid olduğunu hiss etdirin.

Özünü çox qulluq edin. Kifayət qədər yatmaq, qidalanma, idman etmək və sizi xoşbəxt edən şeylər

Ana və atanın işləməsi uşağın gələcəyinə necə təsir edir?

nüz üçün daha kiçik və daha real hədəflər qoymağa başlayın. Unutmayın, heç kim mükəmməl deyil.

Qaçırdığınız şey deyil, etdiyiniz işə diqqət yetirin. Valideyn rolunu unutmayın. Hər ailənin öz

qaydaları və sərhədləri var. Ailənidə qoyduğunuz qaydalar və sərhədlər uzana bilər, ancaq günahkarlıq hissi ilə qaydaları və sərhədləri pozmayın.

İşinizin sizi xoşbəxt etdiyinə əmin olun. İşdə xoşbəxt olan valideynlər bu xoşbəxtliyi evlərinə gətirirlər.

etmək vacibdir. Bilin ki, sizin xoşbəxtliyiniz ailənizin xoşbəxtliyidir.

Daha az vaxt ayırmaq daha az sevgi vermək demək deyil. Vacib olan birlikdə vaxtınızı necə keçirdiyinizdir. Uşağınızla birlikdə olarkən onun xoşladığı fəaliyyətlərlə məşğul olun.

Vaxtınızın məhdud olduğu vəziyyətlərdə, məsələn, ev işləri ilə məşğul olmaq lazım olduqda, işinizi görürkən uşağınızla söhbət edin və ya uşağınızın yaşına və qabiliyyətinə uyğun olaraq kömək istəyin.

Uşağınızla müntəzəm vaxt keçirin. Əhəmiyyətli olan anı tam yaşamaqdır. Hər bir ailənin valideynlik macerası onlara xasdır və hər an ona yeni bir şey əlavə olunur. Ancaq uşağınızın ilk addımlarını atdığı o ana heç vaxt geri qayıda bilməyəcəksiniz. Odur ki, dərinə nəfəs alın və 21-ci əsrin xaosunda və həyatda uşağınızla keçirdiyiniz vaxtı həzm edərək, daha yavaş və həzmlə yaşayın.

Həyatın hərəkətində məsuliyyət daşıyan bir çox sahədə uğur qazanmağa çalışan qadın, işləyən

bir ana olaraq hamıdan iki qat daha çox yorulacağını unutmamalıdır. Yəni unutmamalıdır ki, övladından ayrıldığı üçün günahkarlıq hissi yaşayacaq. İşləyən ananın bu günahkarlıq hissi onun övladını lazım olduğundan daha çox sevincirmək, istədiyini etməyə çalışmasına səbəb olacaq.

İşləyən analar və onların övladları ilə bağlı araşdırma nəticələri, ümumiyyətlə, ananın işinin uşağa mənfi təsir göstərmədiyini göstərir. Araşdırmalar göstərir ki, anaları hər gün işə gedən uşaqların inkişafı ləngimir və onlara zərər dəymir. İşləyən anaların uşaqlarında inkişaf problemi aşkar edilməyib. Ananın uşağa baxım üçün əhəmiyyətli bir qaynaq olduğu, ancaq övladı ilə möhkəm münasibət qurması üçün ananın 24 saata ehtiyac olmadığı müəyyən edilmişdir.

SİA məsələ ilə bağlı araşdırma apararaq psixoloq və sosioloqların fikirlərini öyrənib:

Psixoloq Vüsalə Əmiraslanova məsələnin psixoloji yanlarına toxunub: "Ata-ananın işləməsi,

ümumiyyətlə, son dövrlər uşaqlara mənfi təsir göstərir. Yeni, rejimsiz iş çox təsir göstərir. Əslində, hər iki valideynin işləməsi indiki dövrdə normaldır. Uşaqlar da bunu artıq qəbulanıblar. Sadəcə, kiçik yaşlarda bir az onlara çətinlik yaranır. O yaşlarda ki, onlar təhsilə başlayıblar, məktəbdə problemlər yaşaya bilərlər. Onu da valideyn tam nəzarət altına ala bilmir, çünki səhər gedir, axşam gəlir və uşağının dərsləri və s. məşğul ola bilmir.

Çox vaxt repititor tutmağa məcbur olurlar, müəllimi tam olaraq dinləyə bilmirlər, müəllimin verdiyi tapşırıqları yoxlaya bilmirlər, icaslarda ola bilmirlər. Bununla bağlı birtərəfli problem burdadır.

İkinci tərəfli problem ondadır ki, eger uşaq kiçik yaşlıdırsa, məktəbəqədər yaşındadırsa mütəlakə onu dayənin yanında qoyurlar. Əgər dayə də xüsusi məktəb keçmiş dayə deyilsə, qohumdursa, kiminsə tanışdırsa o da uşaqlara mənfi təsir göstərir. Çünki o düzgün olaraq dayəlik məktəbindən keçməyib və uşağa hansı psixoloji yanaşmalar istifadə etməlidir.

Bir də müəyyən bir qadağalar qoysun ki, tərbiyəsində problem olmasın. Məsələn, eger xalanın, bibinin, nənənin yanında qalırsa uşaqlar bu zaman da onlarda başqa cür problemlər yaşayır. Çünki onlar daha erköyün olurlar, yeni, bu da ikinci tərəfli problemdir. Ümumiyyətlə, problemlər bu sahədə çoxdur. Amma valideynlərdən birinin yeni, atanın tam işdə olması normaldır, hər iki valideynin daim işdə olması uşağın tərbiyəsində bir az təhlükə yaradır. Ana çalışmalıdır ki, daha tez bitən işlərdə olsun.

Ardı Səh. 12

Əvvəli Səh. 11

Yeni, saat baxımından daha tez bitən işlərdə olsun ki, uşağın tərbiyəsi ilə məşğul olsun. Çünki birmənalı şəkildə tərbiyə ilə valideyn məşğul olur. Yeni, ana məşğul olur".

"Ailə Dünyası" Ailələrə Hü-

quqi Yardım İctimai Birliyinin sədri, Azərbaycanın QHT sektorunun tanınmış təmsilçisi Gulayə Səfərova: "Aparığımız araşdırmalar göstərir ki, uşaqlar ən çox məktəb və valideyn nəzarətindən uzaq olduqda bu sərbəstlik onların tərbiyəsində öz mənfi təsirini göstərir. Ən çox da yetkinlik dövründə uşaqların nəzarətsiz qalması çox təhlükəlidir. Onlar müxtəlif qruplara qoşulub təsir altına düşürlər, sosial şəbəkələrdə vaxtlarını daha çox keçirirlər, dərslərdən uzaqlaşırırlar.

Doğrudur, işləyən valideynlərin uşaqlarının nəzarətsiz qalmaması üçün Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə bir çox rayonlarda uşaqların dövlət uşaq müəssisələrinə düşməsinin qarşısının alınması və sosial xidmətlərə çıxışının təmin edilməsi məqsədilə Günəzri Qayğı Mərkəzləri fəaliyyət göstərir ki, burda da imkansız ailələrin uşaqları dərslərdən sonra həmin mərkəzlərə gəlib, həm müxtəlif dərslərdə məşğul olur, dərslərini hazırlayır, gün ərzində qidalanır asudə vaxtlarını səmərəli keçirirlər. Valideynlər də uşaqları sərindən arxayın olduqları üçün rahat işləyə bilirlər. Amma çox təəssüf ki, belə Mərkəzlər çox azdır. Bunların sayı artsa və yaxud məktəblərdə işləyən valideynlərin uşaqları üçün günü uzadılmış qruplar yaradılsa çox gözəl olardı.

Sosiooloq, "Sağlam Cəmiyyə

yət Hərəkatı"nın sədri Lalə Mehralı: "Bu, elə bir vəziyyətdir ki, yeni, sosial vəziyyətdən asılı olaraq bütün valideynlər işləməyə çalışır. Çünki bir nəfərin maaşı ilə ailə idarə etmək indi çox çətindir. Ata-ana hər ikisi işləmək istəyir. Onlar bunu uşağına daha yaxşı gələcək verə bilsin deyə edir. Ona görə təbiidir ki, uşağı bu vəziyyətdə ya nənə-baba ümidinə qoy-

dəyir. Bu da təbii ki, tərbiyə, ərköylük məsələsində özünü bürüzə verə bilər. Bağca tərbiyəsindən yeni, onu müzakirə etmək istəməyəm. Orda pedaqoqlar bilirlər öz işləri nədir. Onlara əmanət e t m ə k

biridirsə, burada pis bir şey yoxdur. Amma biz ətrafımızdan görürük ki, indi işsiz olan hamı dayə olmaq fikrinə düşür. Tutaq ki, uşağa baxaram. Burada çətin bir şey yoxdur. Amma uşağı yalnız yedirdib, içirdib, altını təmizləmək dayəlik deyil. Ona ilk tərbiyəni, ilk dünyagörüşü, ilk bilginə dayə verir. Ona görə də seçimdə yaxşı seçim etmək lazımdır.

ne qalırlar. Ümumilikdə insanların fikirlərinə hörmətlə yanaşmam və xanımların da işləməsi normaldır".

Şəhər sakini Aytac Ali: "Uşağın dünyagörüşünün formalaşmasında valideyn önəmli rol oynayır. Müəyyən yaş dövrü var ki, burada valideyn (əsasən ana) uşağın hər anında yanında olmalı, onu qoruyub qoruyub. Uşaqları gündəlik həyatda düzgün məişət davranışına öyrətmək hələ erkən yaşından önəmlidir. Müvafiq qurumların, mütəxəssislərinin və valideynlərin əsas məqsədi uşaqlarda məişət tərbiyəsini formalaşdırmaqdır. Uşağın qayğısına qalmaq hər bir valideynin borcudur. Buna görə də düşünürəm ki, valideynlər müəyyən yaş aralığında uşağın tərbiyəsini heç kəsə həvalə etməsinlər. Özleri məşğul olsunlar".

Şəhər sakini Aliyə Qarayeva: "Ana və atanın işləməsi uşağın maddi cəhətdən yaxşı yaşaması üçün çox önəmlidir. Təbii ki, hər iki valideynin işləməsi nə qədər vacib olsa da, uşağın tərbiyəsi hər şeydən önəmlidir. Atadan çox uşağın tərbiyəsi ilə ana məşğul olur. Amma əgər ana da işləyirsə uşağa çox çətin olur. Valideyn uşağa vaxt ayırma bilmir, uşaqla ünsiyyət qurmur, dərslərində kömək edə bilmir, bir çox gündəlik qayğıları ilə uşaq tək qalır. Bu uşağa həddindən artıq pis təsir edir. Ona görə də valideyn necə olursa-olsun, ilk növbədə, uşaqla məşğul olmalı, uşağa mümkün qədər vaxt ayırmalıdır ki, uşaq özünü tam rahat hiss edə bilsin, valideyn qayğısından məhrum olmasın. Çünki uşaqları düzgün şəkildə tərbiyə etmək bizim valideynlik borcumuzdur. Axı uşaqlar bizim gələcəyimizdir. Onlar tərbiyə, sevgi və qayğı ilə əhatə olunmalıdırlar ki, gələcəkdə özləri öz övladlarına da düzgün tərbiyə versinlər. Ən əsası isə övladlarımız cəmiyyətdə öz mövqelərini bilsinlər".

Şəhər sakini Rəfanə İsmaylova: "Düşünürəm ki, uşağın rahat yaşaması və gələcəyi üçün ailədə hamının işləməsi çox önəmlidir. Mən də uşaqlarımı daha rahat şəkildə yaşatmaq, onlara daha gözəl gələcək vəd etmək üçün işləmək istəyirəm".

Ayşən Vəli

Ana və atanın işləməsi uşağın gələcəyinə necə təsir edir?

malıdır, ya bağçaya tapşırılmalıdır, ya dayə tutmalıdır. Üç variantdan birini etməlidir.

Uşaq tərbiyəsi elə bir məsələdir ki, bununla valideynin məşğul olmağı daha məqsədəuyğundur. Çünki biz yaxşı bilirik ki, nənə-baba əzizləyir, uşağın xətrinə

ən yaxşı variant olar. Amma bəzən valideynlər etibar etmirlər və yaxud da körpə olur istəmirlər. Bu halda dayə tutmağa üstünlük verirlər ki, evin içində baxılsın. Çünki bu virus məsələsinə görə əksəriyyətimizin gözü müqəddəs qorxdur. Uşağı bağçaya əmanət edə bilmirik ki, virusa yoluxar. Evdə dayənin tərbiyəsi əgər dayə təcrübəli

Bütün hallarda ata-ana tərbiyəsi mütləqdir, 6-dan, 7-dən sonra evə gələn valideyn müəyyən müddət tapıb uşağıyla məşğul ola bilər. Məşğul ola bilmirsə təbii ki, bu sonra problemlər yarada bilər".

SİA məsələ ilə bağlı şəhər sakinlərinin də fikirlərini öyrənib: Şəhər sakini Paşa Məmmədov: "Məncə evdə həm ana, həm də ata işləyəndə uşaqlar qayğıdan kənar qalırlar. Həmçinin, bu, uşağın tərbiyəsinə də mənfi təsir edir. Onlar nənə-babanın ümidi-

Bu ailələrin hər birinə 100 manat birdəfəlik maddi yardım veriləcək

Prezident İlham Əliyev Aztəminatlı ailələrə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında Sərəncam verib. Sərəncamla Dünyaya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə qərara alınır:

- 2021-ci il 30 dekabr tarixinə ünvanlı dövlət sosial yardımı alan ailələrin hər birinə 100 (yüz) manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım verilsin.

Bu Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədilə:

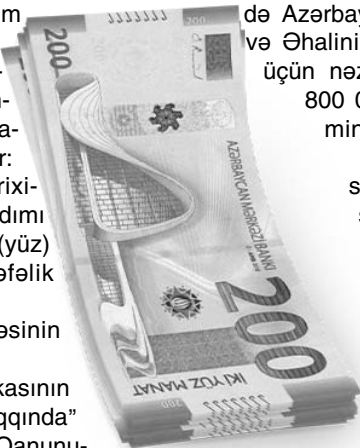
- "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 dekabr tarixli 1241

nömrəli Fərmanının 1.6.1.1-ci yarımbəndində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 4 800 000 (dörd milyon səkkiz yüz min) manat ayrılıb;

- Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi birdəfəlik maddi yardımını bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan ailələrə ödənilməsinə təmin etsin.

- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə

Nazirliyi bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsinlər.

"Azərbaycan ilk dəfədir ki, MDB toplantısına qalib bir ölkə kimi gedir"

"SSRİ dağıldıqdan sonra bildiyimiz kimi Müstəqil Dövlətlər Birliyi yarandı. Müstəqil Dövlətlər Birliyinin yaradılmasında artıq 30 il keçir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, təşkilatın ildönümü ilə bağlı Rusiya prezidenti Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə Sankt-Peterburqda qeyri-rəsmi görüş keçirildi: "Bildiyimiz kimi Azərbaycan 1993-cü ildən MDB-yə üzvdür. Azərbaycan da öz üzərinə müəyyən öhdəliklər götürüb. Təbii ki, bu öhdəliklər qarşılıqlıdır. 44 günlük müharibə zamanında Ermənistanla başqa bütün MDB ölkələri Azərbaycanı dəstəkləyirdi. Yəqin ki, burada hansısa birgə razılaşma əldə olunacaq. Çünki yeni dünya düzenində Müstəqil Dövlətlər Birliyi bir qurum kimi öz mövcudluğunu qoruyub. Bu Azərbaycan üçün təbii ki, maraqlıdır. Çünki noyabr ayının 12-də İstanbulda Türkdilli Dövlətlərin Təşkilatı elan olundu. Həmin təşkilatın MDB çərçivəsində ilk qeyri-rəsmi toplantısı oldu. Ümumilikdə bu qeyri-rəsmi görüş birmənalı şəkildə Azərbaycanın maraqlarına uyğundur. Çünki son 28 ildə Azərbaycan MDB toplantılarında məğlub ölkə kimi iştirak edirdi. Azərbaycan ilk dəfədir ki, MDB toplantısına qalib bir ölkə kimi gedir".

Arzu Qurbanzadə

Yaşadığımız 2021-ci il iyirmi birinci yüzilliyin təqvimində tarixə qovuşdu. Dünyanın müxtəlif xalqları üçün ənənəvi bayrama çevrildiyi kimi, Azərbaycanda da insanların məişətinə daxil olan Yeni il yeni təqvimdir. Mənbələrə əsaslanıb vurğulayaq ki, bu bayramı ilk dəfə qədim çinlilər qeyd edib, amma bəzi mənbələrdə qədim germanların və romalıların adı ilə bağlayırlar. Hansı ölkənin adı ilə bağlı olmasından asılı olmayaraq, artıq tarixin müxtəlif dövrlərində bu bayram dünya xalqlarının bayramına çevrildi.

şəkildə yolka fənərlərinin yandırılması mərasimi keçirilib. O vaxtdan hər il Yeni il bayramında Ağ Evin qarşısında bu mərasim keçirilir. Beləcə, şam ağacı bütün dünyada məşhurlaşdı.

uşaqlara hədiyyələr paylayır. İtaliyada yeni ildə uşaqların isə Şaxta Babaları yox, Şaxta nənələri var. Onun adı Befan Nənədir. Bu ölkədə Yeni ili bərkdən qışqıraraq qarşılamaq adəti var. Ucadan danışmaq italyanlar üçün adi hal olsa da, Yeni il gecəsi onlar öz səslərinə tam sərbəstlik verirlər. Beləcə, onlar həm də köhnə ilə vidalaşırlar. Əgər Yeni il bayramı ərəfəsində təsa-

çoxbilmişlər Şaxta Babanın onlara göz qoymasından ehtiyatlanaraq, ay boyu özlərini yaxşı aparır, dəcəllik etmirlər. Əks halda bayram gecəsi sobanın yanına qoyduqları çəkmələrin içində kartof və ya bir parça kömür tapa bilərlər. Almanlar Yeni il gecəsi saat 12-ni vurarkən, ovuclarında metal pul sıxaraq tullanırlar. İnanırlar ki, bunu etsələr, yeni il daha bərəkətli olacaq. İspaniyada bayram günü hamı şəhərin mərkəzi meydanına axışır. Üzüm yeməyə. Həm də kütləvi şəkildə. Hər kəs müəyyən vaxt ərzində 12 salxım üzüm yeməlidir. Bayram axşamı küçələrdə müxtəlif tələlər qurulur. Bu, onun üçündür ki, pis qüvvələr köhnə ildə ilişib qalsın. Avstriyada hələ qədimlərdən Yeni il bayramının xeyirxah obrazları bacatəmizləyən və donuzdur. Bu, əlbəttə, sonuncunun bayram süfrəsində həzm-rəbdən keçirilməsinə mane olmur. Yeni il Avstriyada çox şən keçir, insanlar yeni il gecəsini küçələrdə şənlənməklə və karnavallarla keçirirlər. Yeni il Rusiyada ən çox sevilən bayramdır. Uşaqlar yeni ildən hədiyyələr, böyüklər isə səadət və xoşbəxtlik gözləyir. Bu ənənənin əsası 300 il bundan əvvəl, Birinci Pyotrun əmri ilə qoyulub. Əmrə, həmçinin, ağac bəzəmək də öz əksini tapıb. Məhz küknar ağacı 19-cu əsrin axırlarında dəbə minib.

Yeni il gecəsi süfrəyə mütləq müxtəlif yeməklər - salatlar, içkilər, piroqlar qoyulur. İnanca görə, süfrə nə qədər dolu və gözəl olarsa, qarşıdan gələn il də elə olacaq. Süfrənin ortasına mütləq odda qızardılmış donuz balası qoyulur. Çünki donuz ruslarda bolluq və var-dövlət simvolu kimi tanınır. Süfrəyə quş ətindən heç nə qoyulmur, hesab edilir ki, evdən xoşbəxtlik uça bilər. Xəmindən müxtəlif heyvan fiqurları bişirilib, gələn qonaqlara paylanır. Yeni ili mütləq təzə paltar və ayaqqabıda qarşılayırlar ki, gələn il də həmişə təzə paltar və ayaqqabı almaq imkanı olsun. Yeni il qabağı hamı çalışır ki, bütün borcları qaytarsın, kəsülülər barışsın. Evdən sınımış qab-qacağı atır, pəncərə və güzgülər parıldayana qədər silinir. Müxtəlif karnavallar, ballar təşkil olunur, hamı səhərə kimi rəqs edir.

Yeni il dünyanın müxtəlif qitələrdə qeyd olunur. Məsələn, Braziliyada Yeni il toplardan atılan atəşlərlə qarşılanır. Atəş səsi eşidəndə, hamı bir-birini qucaqlayıb öpməyə başlayır. İnanırlar ki, həmin an sənə əziz olan birini öpməyə imkan tapsan, il xoşbəxtlik içində keçəcək. Yaponiyada isə bayram günü Budda məbədlərindəki bürünc zənglər 108 dəfə çalınır. Bu rəqəm təsadüfi seçilməyib. Yaponlar hesab edirlər ki, hər bir zərbə insan həyatını məhv etməyə qadir olan 108 ziyanlı ehtirasdan birini qovur. Bununla da, gündoğar ölkənin sakinləri Yeni ili təmiz ruhla qarşılayırlar.

Dünya

Ölkələri Yeni ili necə qarşılayır?

Hər bir ölkə özünəməxsus bir tərzdə Yeni ili qarşılayır. Bu bayramın yaranmasını 25 əsrdən artıq tarixi var. İlin dəyişməsinə bayram etmək adəti ilk dəfə Qədim Mesopotamiyada yaranıb. Eramızdan əvvəl IV minilliyin sonunda Şumer, Babilistan, Assuriya kimi bu günümüzdə qədər gəlib çatan mədəni irsiylə hələ də bizi heyretləndirən mədəniyyət mərkəzləri burada təşəkkül tapıb. Tarixçi alimlərin fikrincə, məhz həmin dövrdə burada Yeni ilin gəlişi ilk dəfə bayram edilib. Martın axırında Dəclə və Fərat çaylarında suyun səviyyəsi artanda, əkin-biçin işləri başlayarmış. İnsanlar yeni ilin gəlişini də elə o zaman qeyd etmişlər. 12 gün ərzində təntənəli mərasimlər davam edərmiş. Babilistan əsirliyində olan yəhudilər Yeni il bayramı ənənəsini babilərdən öyrənərək, sonradan onu yunanlara ötürüblər. Yunanlar vasitəsilə isə bu ənənə Qərbi Avropaya yayılıb. Başqa bir mənbəyə görə, Qədim Şərqdə hələ İran dövlətinin yenidən yaranmağa başladığı dövrdə iranlıların artıq təqvimləri var imiş. Onlar bilirmişlər ki, ilin bir günü var ki, həmin gün ən qısa gündüz ən uzun gecəyə növbəleşir. Və bu gündən sonra həyatverici Günəş səmada get-gedə daha çox bərq vurur, təbiət oyanmağa başlayır və həyat cansızlığı qış - yeni ölüm üzərində qələbə çalır. Qədim hindlilər və farslar müasir təqvimlə dekabrın 22-nə təsadüf edən həmin günü "Günəş qapısı" adlandırmışlar. Sonralar həmin gün Günəş Tanrısı Mitranın doğum günü kimi qeyd edilməyə başlayır.

Əsrlər keçdi. Roma dövləti rəsmi olaraq xristian dövləti kimi tanındı. Və məlum oldu ki, İsa peyğəmbərin doğum günü də elə dekabrın son günlərinə təsadüf edir. Beləcə, bu bayram həm yeni ilin gəlişini, həm həyatın ölüm üzərində qələbəsini, həm də Milad gününü özündə birləşdirmiş oldu. Yeni il bayramını al-əlvan, bərli-bəzəkli şam ağacsız təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Əlbəttə, bu şam ağacı təbii küknar ağacından olsa və yarpaqları ətir saçsa, daha gözəl olardı. Amma təbiəti qorumaq xatirinə süni şam ağacları ilə də keçirmək olar. Bəs Yeni il bayramında yolka bəzəməyin mənası nədir? Çoxları şam ağacları bəzəmək ənənəsini də xristian dini ilə əlaqələndirir. Əslində isə, həyat rəmzi olan şam ağacının bəzənməsi tarixi xristianlıqdan əvvəl başlayıb və hansısa bir dinlə bağlı deyil. Hələ miladdan çox-çox əvvəl qədim Misirin sakinləri dekabrın ən qısa günlərində yaşıl palma ağaclarını evlərinə gətirirdilər. Bu, həyatın ölüm üzərində qələbəsinin rəmzi idi. Romalıları isə əkin allahının şərəfinə evlərini yarpaqlarla bəzəyirdilər. Druidlər palıd budaqlarına qızıl almalar asıb qış bayramını qeyd edirdilər. Orta əsrlərdə qırmızı almalarla bəzədilmiş həmişəyaşıl ağaclar dekabrın 25-də qeyd edilən Adəm və Həvva bayramının rəmzi idi.

Yeni ilin şam ağacı haqqında ilk yazılı məlumat XVI əsrə təsadüf edir. Həmin mənbələrə görə, o vaxt alman şəhəri olan Strasburqda Yeni il gecəsi həm kasıb, həm də adlı-sanlı zadəgan ailələrində küknar ağacları rəngli kağızlar, meyvələr və şirniyyatla bəzədilmiş. Vaxt keçdikcə bu adət bütün Avropaya yayılır. Yeni dünyaya, Amerikaya yolkanı, burada məskunlaşan almanlar gətiriblər. 1851-ci ildə burada ilk dəfə təntənəli

FRANSIZLAR HƏDIYYƏ ETMƏYİ SEVİRLƏR

Dünyanın hər yerində bütün insanlar Yeni ili eyni ümidlərlə, xoş möcüzələrlə, yeni uğurlar, xoşbəxtlik arzusuyla gözləsələr də, bayramı hərə öz adət-ənənəsinə uyğun qarşılayır. Avropa ölkəsi olan Fransada Şaxta Baba Per Noel - yeni Noel ata adlanır. O, Yeni il gecəsi gəlir və evin balaca sakinlərinin başmağına hədiyyələr qoyur. Böyüklərə, bayram günü daha çox yeyib-içməyi sevir. Fransanın şərab ölkəsi olduğunu nəzərə alsaq, vəziyyəti təsəvvür etmək olar. Bu ölkədə bayramın ən maraqlı tərəfi hədiyyələrdir. Amma burada bir qədər diqqətli olmaq lazımdır. Hər hədiyyəni hər adama vermək olmaz. Məsələn, bu bayramda qadının öz əridən başqa kimdənsə hədiyyə olaraq, ətir qəbul etməsi yaxşı hal hesab olunmur. Yeni il, həmçinin, Azərbaycanda da qeyd olunur. Şənliklər keçirilir, uşaqlar Şaxta Baba ilə Qar Qızın yolunu gözləyir. Əslində, yeni il təqvimin yenilənməsinə görə qeyd olunur. Əgər elə olsaydı, tədbirlər keçirilməz, şam ağacları bəzədilməzdi. Yeni ildə İsveçdə insanlar bir-birinə şam hədiyyə edirlər ki, bu da, dostluğun və sevincin rəmzidir. Bayram axşamı isə ailə başçısı - ata zibill atmaq bəhanəsilə evdən çıxır və Yul Tomten (Şaxta Baba) obrazında qayıdır və

düfən Roma küçələrindən keçsəniz, ehtiyatlı olun. Çünki pəncərələrdən atılan köhnə ev əşyalarına hədəf ola bilərsiniz. İtalyanlar hesab edirlər ki, Yeni ilin astanasında, bütün pis fikirlərdən və köhnə əşyalardan xilas olmaq lazımdır.

BRİTANİYALILAR İLK QONAĞI BÖYÜK HƏYƏCANLA GÖZLƏYİRLƏR

Böyük Britaniyada bayram günü evdə ideal təmizlik və qanun-qayda hökm sürməlidir. Gecə düşərkən, ailənin başçısı illərin yerdəyişməsi üçün evin bütün qapılarını gəniş açır. Daha sonra qapı bağlanır və evə ilk gələcək qonaq həyəcan və səbirsizliklə gözlənilir. İnanca görə, ilin necə keçəcəyi içəri girən adamın görkəmindən çox asılıdır. Qadınlar, sarışınlar və esmərlər o qədər də arzuolunan deyillər. Ən uğurlu qonaq kürən kişi hesab olunur. Dəhşətli hadisə, çatmaq adamın içəri girməsinə qarşı isə, o dəqiqə ehtiyat tədbirləri görülür. Ocağa duz atılır, qapıdan xaç asılır. Gələn qonaq özüylə viski, şirin çörək və kömür gətirməlidir. Kömür ocağa atılır ki, Yeni ildə ailə ocağı daha gur yansın.

Yeni ildə İslanıyada kiçiklər öz valideynlərini xeyli təəccübləndirirlər. Bu balaca

ÇİNLİLƏR YENİ İLİN GƏLİŞİNƏ MANE OLAN ŞƏR QÜVVƏLƏRİ QOVURLAR

Çində də bayram günü böyük səssizlik və atəşfəşanlıqla keçir. Bununla, çinlilər Yeni ilin gəlişinə mane olan şər qüvvələri qovduqlarını düşünür. Ən qəribə bayram hədiyyələrini isə eskimoslar bir-birinə bağışlayırlar. Bu, morjların və ağ ayların buzdan yonulmuş fiqurlarıdır. Qrenlandiyadakı hava şəraiti bu hədiyyələri uzun müddət saxlamağa imkan verir.

Hər bir ölkə özünəməxsus ab-hava ilə yeni ili qarşılayır. Hər yeni il gələcəyə açılan yoldur. Bayram özü ilə yeni arzular, yeni ümidlər gətirir. Qoy 2022-ci il hər bir insanın həyatında ən uğurlu illərdən biri olsun. Bütün insanları, xüsusilə də, dünya azərbaycanlılarını bayram münasibəti ilə təbrik edir, səmamiyətini açıq, ölkəmizin ruzili-bərəkətli, əmin-amanlıq şəraitdə olmasını arzulayıyıq. Yeni iliniz mübarək!

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Belə bir təəssürat yaranır ki, Ermənistan aralıqda qalma vəziyyətindədir və xarici siyasətində yeni kursa hazırlaşır”. SİA xəbər verir ki, bunu news.am-a Rusiya politoloqu, Yaxın Şərq və Qafqaz ölkələri problemləri institunun eksperti Stanislav Tarasov bildi. Onun sözlərinə görə, hadisələrin inkişafı göstərdi ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında olan çətin problemlərdən sonra yaxınlaşma baş verib. Belə ki, iki ölkənin XİN rəhbərlərinin görüşləri keçirildi, sonra Əliyevlə Paşinyan Rusiyanın vasitəçiliyi ilə görüşdülər, ilin sonuna yaxın isə Avropa İttifaqının və Fransa prezidentinin vasitəçilikləri ilə Brüsselə daha bir görüş keçirildi.

“Bunun ardınca isə Paşinyanın Qarabağın həmişə Azərbaycan ərazisi olması haqqında sensasiyalı bəyanatı səsləndi. Bu göstərir ki, tərəflər sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlı problemin həlli üçün daha sıx yaxınlaşmalar və sülh sazişinə hazırlıq gedir”, deyən Tarasov onu da bildirib ki, Qarabağın “statusunun” (bunu Tara-

Qarabağ

ermənilərinin taleyi Moskvanın və Bakının əlindədir

keçməyə başladılar. Başqa iş isə budur ki, bütün bunların texnoloji cəhətdən həyata keçirilməsinin necə olacağı ilə bağlı yaranan kütləvi suallar varsa, artıq onlar başqa məsələdirlər”.

“Ankara prosesi daha aydın ictimailəşdirir ki, bu da İrəvanda anlaşılmazlıq yaradır”

O, xatırladı ki, əvvəlcə İrəvan bu addıma heç bir şərt irəli sürmədən gedəcəyini deyirdi, sonra isə Qaribaşvili üzərindən hansısa bağlı diplomatiya nümayiş etdirməyə başladılar, bundan sonra Moskva yardım üçün müraciət etdilər, indi, həmsədr təyin olunublar, onlar telefonlar vasitəsi ilə rabitədədirlər və s: “Türkiyə tərəfi situasiyaya bir qiymət verir, erməni tərəfi tamamilə başqa.

Ankara prosesi daha aydın ictimailəşdirir ki, bu da İrəvanda anlaşılmazlıq yaradır.

sov deyir-R.R.) müəyyən edilməsi də daxil olmaqla hər iki ölkə qarşılıqlı olaraq bir-birlərinin ərazilərini tanıyacaqlar: “Ermənistan faktiki olaraq Qarabağ oyunundan çıxdı”, deyə qeyd edən politoloq Xankəndi mövzusunun gələcək məsələ olduğunu bildi və deyib ki, Azərbaycanın Qarabağdakı ermənilərin taleyinə yanaşmasında daha çox yeni konseptual yanaşmalarını gözləmək olar: “Rusiyalı sülhməramlılar Qarabağdadırlar, Paşinyan Qarabağ əməliyyatından tamamilə imtina edib. Qarabağ ermənilərinin talelərini Moskva və Bakı həll edəcək”.

Rusiyalı politoloq: “Ermənistan faktiki olaraq Qarabağ oyunundan çıxdı”

“Bakı və Ankaranın öz həll prinsiplərini Ermənistana qəbul etdirmək mümkün olur”

Tarasov Zəngəzur dəhlizi məsələyə də şərh verərək deyib ki, bu problem də həll edilib. Onun sözlərinə görə, Paşinyan 2020-ci ilin noyabrında imzalanmış üçtərəfli bəyanatın praktiki realizəsi yönündə gedir.

Rusiya politoloqu yola salınan 2021-ci ilin əsas hadisələrindən biri ki, Ermənistanla Türkiyə arasındakı yaxınlaşmasını, eləcə də işçi qrupların yaradılmasını, bu qruplara həmsədr təyin edilməsini göstərir. Hətta onun proqnozlarına görə, artıq gələn ilin yayından etibarən hər iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulması ətrafında xəbərlər də eşidilə bilər.

“Bakı və Ankaranın öz həll prinsiplərini Ermənistana qəbul etdirmək mümkün olur”, deyən Tarasov əlavə edib ki, belə bir situasiyada Ermənistanın özünün xarici siyasət orientasiyası ilə bağlı situasiya yaranır, o

cümlədən, Rusiyanın konturları elə də dəqiq görünür: “Paşinyan Türkiyənin regiondakı təsirinin artması üçün hər şey edir. Buna paralel olaraq Ermənistan Moskvadan uzaqlaşmaq və daha aralı məsafədə qalması üçün hər şeyə gedir. Bütövlükdə isə regiondakı situasiya normallaşıb, lakin orada birdəfəlik status-kvonun yaranması ilə bağlı nə isə demək çətin, çünki iranda da, Türkiyədə də situasiya adi deyil. Zaqafqaziyada mövcud olan status-kvo bu cür vəziyyətdə uzun müddət qalmayacaq”.

Tarasov gələcəkdə regionda böyük olayların baş verəcəyinə ümid etdiyini gözləyir.

“Bütün bunları təbii ki, ABŞ-dan diqqətlə izləyirlər. Noyabrın 10-da regiondakı kommunikasiyaların blokadan çıxarılması ilə bağlı üçtərəfli bəyanat imzalanandan sonra aydın oldu ki, Ermənistanla Türkiyənin münasibətləri normallaşdırılmasabu mümkün olmaz və tərəflər də bu istiqamətdə hərəkətə

rir ki, bu da İrəvanda anlaşılmazlıq yaradır.

Rusiya isə öz sözlərində Ermənistanla Türkiyənin yaxınlaşmasını dəstəklədiyini deyir, amma praktiki olaraq vasitəçilik missiyası ilə məşğul olmur. İrəvan əvvəlcə türklərlə təkbaşına razılığa gəlməyə çalışdı ki, erməni cəmiyyəti buna qarşı çıxdı. Sonra Paşinyan dedi ki, Moskva bunu etməyə icazə verdi. Lakin mühüm budur ki, öz üzərinə məsuliyyət götürərsən və müstəqil hərəkətə keçərsən”.

“Vasitəçilərin yardımları ilə Paşinyanla Ərdoğan arasında aparılan danışıqlar çətin xarakter alacaq”

Ermənistanın Türkiyə ilə münasibətlərinin normallaşdırılması ilə bağlı ekspert hesab edir ki, həmin məsələ Zaqafqaziyada öz oyununu oynamağa başlayır, eləcə də Qərb də bu məsələyə diqqət yetirir, xüsusilə ABŞ və erməni diasporuz: “Bu münasibətlərdə Vaşinqton Ankaranı konsultasiya edir. Ancaq situasiya istənilən halda anlaşılmalıdır. Türkiyə tərəfindən peşəkar diplomat, ABŞ-dakı keçmiş səfir təyin olunub, Ermənistan tərəfindən isə partiya funksioneri və ona kömək edən diplomatlar var. Bu onu göstərir ki, vasitəçilərin yardımları ilə Paşinyanla Ərdoğan arasında aparılan danışıqlar çətin xarakter alacaq”.

Tarasov Ermənistanadakı daxili siyasi situasiyanı anomaliya adlandırır. “Müharibəni uduzdu, seçkiləri uddu. Belə bir şeyi dünya tarixi siyasətində tapmaq mümkün deyil. Belə anomal situasiya uzunmüddətli qala bilməz”, rus siyasi eksperti bildirib.

Rövşən RƏSULOVA

Pavel Danilin: “Ermənistan Azərbaycanla sülhə tam hazır deyil”

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
“İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi”
istiqlal qəhrəmanları üçün hazırlanıb.*

“Paradoksaldır ki, Ermənistan cəmiyyəti müharibəyə tam hazır deyil, orada heç kim öz övladlarını qırğına göndərmək istəmir, eyni zamanda Azərbaycanla sülh də istəmir”

Tanınmış rusiyalı politoloq və publicist, Siyasi Təhlil və Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin baş direktoru Pavel Danilin “Caliber” analitik mərkəzinə müsahibəsində Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri və regionda yaranmış vəziyyətlə bağlı maraqlı fikirlər səsləndirib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Son vaxtlar Ermənistanın baş naziri Paşinyanın bəyanatlarının ritorikası nəzərə alınaraq deyisib, o, Ermə-

loji hazırlıq yoxdur. Eyni zamanda, Ermənistan cəmiyyətində yeni müharibəyə başlanmağa istəyi də yoxdur. Paradoksaldır ki, Ermənistan cəmiyyəti müharibəyə tam hazır deyil, orada heç kim öz övladlarını qırğına göndərmək istəmir, eyni zamanda Azərbaycanla sülh də istəmir. Paşinyan üçün bu, çox ciddi çağırışdır, o, istənilən halda hərəkətə keçməli olacaq, çünki Brüsselə ona vəziyyəti başa düşmək tapşırılıb ki, onun hər hansı bir hərəkə-

düşdü. Amma razılaşmaların icrasına başlanan kimi, xüsusən də Zəngəzur dəhlizindən keçən yola nəzarətlə bağlı Paşinyanın baş nazir postundan uzaqlaşdırılması ehtimalı artacaq.

- Yəni, bu halda Paşinyan daxil siyasi vəziyyəti nəzərdə saxlaya bilməyəcək?

- Fakt budur ki, Ermənistanda daxili siyasi vəziyyət partlayış həd-

yektivliyi və diktator səlahiyyətlərini əldə etmək istəyi artır. Sazişi həyata keçirməklə, -başqa cür həyata keçirmək mümkün olmadığından- Ermənistan yeni müharibə və yeni məğlubiyyət ala bilər, bu da yeni itkilər deməkdir.

Düşünürəm ki, Ermənistan tərəfi daxili siyasi səbəblərə görə danışıqları uzadacaq. Amma bu səbəblər ortadan qaldırılan kimi Paşinyan müqaviləni imzalayacaq. Bu arada bu, onun üçün çox böyük təhlükədir, çünki dediyim kimi, sülh

yaratmaq yolu ilə getmək tamamilə mümkündür.

Paşinyanın dövründə təbii ki, onların Ermənistanda yenidən hakimiyyətə gəlmək şansları yoxdur.

- Paşinyanın Qərbdən o qədər də razı olmadığını, Moskvanın isə ondan razı qalmadığını nəzərə alsaq, Ermənistanın siyasi gündəmində yeni fiqurun peyda olacağını ehtimal edirsinizmi?

nistanın hərtərəfli sülh sazişi imzalamaya hazır olduğunu və Qarabağın "statusu" mövzusunun bağlandığını bildirir. Sizin hesablamalarınıza görə, Ermənistan bu bəyanatları nə vaxtdan praktiki olaraq həyata

keçirməyə başlayacaq?

- Mən hesab edirəm ki, Paşinyanın bütün bu bəyanatları vəzifə borcudur və deklarativ xarakter daşıyır. Praktiki hərəkətlərə və addımlara gəlincə, anlamaq lazımdır ki, Ermənistan Azərbaycanla sülhə tam hazır deyil. Yeni Ermənistan cəmiyyətində sülhə mənəvi-psixolo-

ji və dövlətin dağılmasına, ya da onun rejiminin dağılmasına gətirib çıxaracaq. Ona görə də, Paşinyan bu yaxınlarda diktator səlahiyyətlərini qəbul etdi və Ermənistan cəmiyyətinin əhəmiyyətli bir hissəsinin onun siyasətini anlamadığı halda razılaşmanın həyata keçirilməsinin mümkün olmayacağını başa

dındədir. Paşinyan da Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması layihəsinə başlayan kimi xalqın narazılığı dalğası ilə həm Paşinyan, həm də onu dəstəkləyən qüvvələri dağıda bilər. Ancaq bu vəziyyətdə başqa bir şey göz qabağındadır. Bir tərəfdən Paşinyanın populyarlığı düşür, digər tərəfdən onun siyasətdə sub-

sazişinin imzalanması İrəvanda qiyam və ya hərbi çevrilişlə nəticələnmə bilər.

- Yəni, yaxın gələcəkdə sənəd imzalanmayacaq?

- Çətin sualdır. Kobud desək, sabah, o biri gün nə olacağı bilinmir. Bununla bağlı iki-üç aylıq perspektivi proqnozlaşdırmaq çətin, çünki ermənilərin ictimai şüurunda iki amil var: revanşizm və müharibə olmasın.

- Paşinyanın sələfləri hərbi çevrilişə səbəb ola bildirdimi? Bunu reallaşdırmaq üçün Köçeryan və Sarkisyanın kifayət qədər ehtiyatı olacaqmı?

- Sarkisyan və ya Köçeryan çətin ki, çevriliş törədə bilsin. Çox güman ki, yox. Çünki bu halda Moskva da, Avropa da onlardan üz döndərəcək. Bu isə Ermənistan üçün pisdir. Ancaq vətəndaş iğtişaşları

- Mən qısa almaq ehtimalının olduğunu qəbul edirəm, amma Paşinyanın da "cibdən çıxarıldığını" və altı ay ərzində pompalandığını xatırlasaq, yeni fiqur ortaya çıxa bilər. Digər tərəfdən, bunun Qərbin və ya Rusiyanın nə qədər xoşuna gəlib-gəlmədiyini söyləmək çətin. İndiki situasiyada o təəccüblüdür ki, məhz Paşinyan ölkəyə xeyir verə bilər. Paşinyana qarşı bütün mənfi münasibətlər nə qədər səslənsə də, onun ermənilərlə azərbaycanlılar arasında uzunmüddətli düşmənçiliyi aradan qaldırmaq şansı var.

- Rusiya Ermənistanı sülhə məcbur etməkdə davam edəcəkmimi?

-Yalnız o halda ki, o, Yerevan yeni konflikt alovlandıracaq. Əks halda, məncə Rusiya bu prosese qarışmayacaq.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Bu futbolçu

"Yuventus"a

Ronaldodan

baha başa gəldi...

"Yuventus"un yarımmüdafiəçisi Aaron Remzi 2021-ci ildə komandanın ən çox maaş alan oyunçularından biri olub. "Tuttosport" saytının yazdığına görə, uelsli futbolçu 2021-ci ildə Turin klubunda 840 dəqiqə meydana olub. Hər oyunun dəqiqəsinə görə o, 8 min 928 avro qazanıb.

Maraqlıdır ki, komandanın sabiq hücumçusu Kristiano Ronaldo meydana 1 dəqiqəyə 7 min 821 avro qazanıb. Ümumilikdə portuqaliyalı bu müddət ərzində 11507 dəqiqə meydana olub. Qeyd edək ki, Remzinin Turin klubundakı maaşı 7 milyon avrodur. Xatırladaq ki, "Yuventus" 31 yaşlı futbolçu ilə yolları ayırmağı düşünür. O, özü İngiltərəyə qayıtmaq istəyir.

Peyvənd olunmamaq üçün ağaca dırmaşdı

Hindistanın Puduçerri bölgəsində yerli hökumət əhalinin 100 faizini peyvənd etmək məqsədi ilə peyvənd kampaniyasına başlayıb. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, bu çərçivədə Covid-19 peyvəndini tətbiq etmək üçün qapı-qapı gəzən tibb qrupları Konnerikuppam kəndinə gəlib. Bununla belə, 40 yaşlı kişi Covid-19-a qarşı peyvənd olunmamaq üçün fərqli bir yol tutub. Peyvənd olmaq istəməyən kişi çarəni ağaca dırmaşmaqda tapıb.

Rüqəyya Orucova

"Mütləq şəkildə valideynlər diqqətli olub övladlarının bütün suallarına cavab verməlidirlər". Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında psixoloq Aytən Ələkbərova deyib.

"Onların veriləcək cavabının içində uşağın kənardan müşahidə edərək "övladım bunu necə beynində analiz edir" və daha sonra hansı sualı ortaya çıxarmaqla nail ola bilərik. Burada birbaşa hafizənin inkişafı, yadda saxlama davamlılığı, plan tərtib etməyin böyük əhəmiyyəti var. Hansı ki, müxtəlif tədqiqatlar da onu göstərir ki, planla tərtib etmə plansız tərtib etməyə nisbətən daha yaxşı nəticə verir. Çünki plansız öyrənilən materialın 9 gündən sonra təxmini götürüldə 43.2 faizi yaddan çıxır. Planla öyrənilən material isə hafizəni sistemləşdirir. Deməli, biz meyilli, mənəvi, cinsəl tərbiyənin özündə belə övladımıza müəyyən bir planlar tərtib edərək təlim materialının mənimsənilməsində bir neçə analizatorun iştirakı yadda saxlamasını, məşhurlaşdığını yüksəldə bilərik. Çünki uşaq hafizəsində hər hansısa bir şeyin möhkəm iz buraxmasını istəyən pedaqoqlar, valideynlər olsun, yadda saxlama aktında mümkün qədər çox hiss üzvlərinin və hətta mümkünse də dadbilmə üzvlərinin iştirakı qayğısına belə qalirlar. Konkret beyin strukturuna aid olan ali

Uşaqlara sərbəstliyi NECƏ AŞILAMAQ OLAR

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Kaspi Mətbuat Yayım – 0125106196, 0502685868
9. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

MÜTƏXƏSSİS AÇIQLADI: Bu souslardan istifadə etmək gastritə səbəb olur

"Mağazada satılan ketçup, mayonez kimi sousların orqanizmə heç bir faydası yoxdur. Çünki həmin sousların rəf ömrünün uzun müddətli olması üçün tərkibində bir çox fərqli kimyəvi qatqı maddələri var". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında sağlamlıq qidalanma mütəxəssisi Məhsəti Hüseynova deyib.

Onun sözlərinə görə, bu kimyəvi qatqı maddələri az miqdarda qəbul olunarsa, orqanizmə də zərərli müəyyən bir vaxtdan sonra ortaya çıxır: "Təəssüflər olsun ki, bir çox "fast food" qidalar susulə də uşaqlar kartof qızartmasını bol şəkildə ketçupla birlikdə istehlak edirlər. Bu da birbaşa mədə turşuluğunun balansının pozulmasına gətirib çıxarır və bunun nəticəsində erkən yaşlarda mədə turşuluğunun balansı pozulmasına gətirib çıxarır və bunun nəticəsində erkən yaşlarda mədə turşuluğunun balansı pozulmasına gətirib çıxarır. Bəzi hallarda da mədədə deliklərin, yırtıqların yaranmasına səbəb olur. Mütləq şəkildə erkən yaşlarda, xüsusilə də, uşaqlara bu qidalar verilməməlidir. Bundan əlavə bildiyimiz kimi, restoranlarda da bir sıra souslar hazırlanır. Həmin sousların tərkibinə çox hallarda şəkər əlavə edirlər. Çünki şəkər ümumi olaraq hər kəsin sevdiyi, bəyəndiyi və ümumi sevilen bir dad olduğu üçün souslara əlavə edirlər. Şəkəri sousa əlavə etdikdə şəkər və ürək-damar xəstələri üçün bu çox zərərli olur. Yaxşı olar ki, ketçup, mayonez və s. kimi sousları mənşəyi bilinməyən yerlərdə istehlak etməyək. Evdə ənənəvi şəkildə milli mətbəximizə aid olan zoğal, nar, alça əzməsi kimi turşular hazırlanır. Evdə hazırlanan turşulardan və əlavə dadlandırıcı kimi ədviyyatlardan istifadə etmək insan orqanizminin sağlamlığı üçün daha faydalıdır".

Arzu Qurbanzadə

ELAN

Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidməti tərəfindən Quliyeva Şükufə Nəriman qızının adına verilmiş Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, İsmayıl bəy Qutqaşanlı küçəsi, ev 51 ünvanına aid Çıxarış sənədi (Seriya nÖmrəsi RX № 0814055) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor: Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız: Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyov küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur

Tiraj: 4600

Rüqəyya Orucova